

Motstandskraft på tvers av grenser

Håndbok for beste praksis

November 2025

**Co-funded by
the European Union**

Medfinansiert av EU. Synspunktene og meningene som uttrykkes er imidlertid kun forfatterens(e) egne og gjenspeiler ikke nødvendigvis EUs eller Léargas' synspunkter og meninger. Verken EU eller den tildelende myndigheten kan holdes ansvarlig for dem.

Innholdsfortegnelse

• Innledning	3
• Miljømessig bærekraft	4
◦ CIVINET Slovenia-Kroatia-Sørøst-Europa-nettverket.....	5
◦ Bærekraftig Cluj.....	9
◦ Overgangsbyen Kinsale.....	13
• Sosialinkludering og solidaritet	17
◦ "A di si ti?!" Humanitært loppemarked.....	18
◦ PRONI Senter for sosial utdanning.....	22
◦ Habitat for Humanity Romania.....	26
◦ Leitrim frivilligsenter.....	30
◦ Fra lys til arv.....	34
◦ Ja til eldre – Think Tank at Bogstad.....	38
◦ Norske kvinners folkehelseforening.....	42
• Kriseberedskap og -respons	46
◦ Lokalt frivilligsenter «Pakkemas».....	47
◦ lagfa bayern.....	51
◦ Irsk Røde Kors.....	55
◦ Norges Røde Kors – Integrert beredskap.....	59
◦ Frivilligsenteret Magdeburg.....	63
• Retningslinjer for lansering og implementering av vellykkede	
• initiativer for motstandskraft i lokalsamfunn	67
• Nyttige ressurser	69

Denne håndboken for beste praksis er utviklet som en del av Erasmus+-prosjektet Resilience, Empowerment and Active Leadership (REAL), som går fra 1. september 2024 til 31. august 2027. Prosjektet samler partnerorganisasjoner fra seks europeiske land: Volunteer Ireland (Irland), Pro Vobis - National Resource Center for Volunteering (Romania), Freiwilligen-Zentrum Augsburg (Tyskland), Vestre Aker Frivilligsentral (Norge), Centre for European Volunteering (Belgia) og Croatian Volunteer Development Centre (Kroatia).

Prosjektet har som mål å styrke samfunnsledere, representanter for sivilsamfunnet, frivillighetsledere og beslutningstakere ved å utstyre dem med kunnskapen, ferdighetene og verktøyene som trengs for å fremme bærekraftig utvikling, sosial samhörighet og aktivt medborgerskap. Prosjektet kombinerer kapasitetsbygging, transnasjonale nettverk og innovative strategier for å bidra til å styrke samfunnsmotstandskraft over hele Europa.

Samfunnsmotstandskraft, slik den forstås i REAL-prosjektet, er et samfunns evne til å takle og komme seg etter utfordringer som naturkatastrofer eller menneskeskapte katastrofer. Det betyr å være forberedt, tilpasse seg endringer og samarbeide for å komme seg raskt. Sterke sosiale forbindelser, godt lederskap, pålitelig infrastruktur og evne til å tilpasse seg er alle viktige elementer.

Kjernen i denne håndboken er 15 casestudier, samlet gjennom dybdeintervjuer med organisasjoner som representerer god praksis på så forskjellige områder som bærekraftig mobilitet, bolig, sosial inkludering, ungdomsdeltakelse, helse, krisehåndtering og miljøtiltak. Selv om kontekstene er forskjellige, dukker det opp fellestrekk: frivilliges sentrale rolle, kraften i samarbeid på tvers av sektorer og viktigheten av fleksibilitet og innovasjon.

Håndboken tar ikke sikte på å gi én enkelt modell å følge. I stedet tilbyr den inspirasjon, praktisk innsikt og lærdommer fra virkelige organisasjoner som arbeider i svært forskjellige kontekster. Ved å lese disse historiene kan samfunnsledere, frivillighetsledere og sivilsamfunnsorganisasjoner identifisere tilnærminger som resonnerer med deres egne situasjoner og tilpasse dem til lokale realiteter.

Casestudiene presenteres tematisk i stedet for etter land, for bedre å fremheve tverrgående lærdommer. Denne tematiske tilnærmingen gjenspeiler de felles utfordringene som Europa står overfor, enten det gjelder å bygge motstandskraft gjennom sosial inkludering, miljømessig bærekraft, kriseberedskap eller myndiggjøring av unge. Håndboken er organisert i tre tematiske deler: Miljømessig bærekraft, sosial inkludering og solidaritet, og kriseberedskap og -respons, etterfulgt av praktiske retningslinjer og nyttige ressurser.

Til syvende og sist er denne håndboken et samarbeidsprodukt bygget på stemmene til praktikere og troen på at robuste lokalsamfunn skapes når mennesker kommer sammen, deler ansvar og handler med et formål.

Eksempler på beste praksis

Miljømessig bærekraft

Å bygge bærekraftige lokalsamfunn krever mer enn teknologi. Det avhenger av mennesker. Disse initiativene viser hvordan miljøtiltak, når de er forankret i lokal deltakelse, kan gjøre klimamål konkrete. Fra bærekraftig mobilitet og fornybar energi til biologisk mangfold, finner lokalsamfunn kreative måter å koble miljøomsorg med motstandskraft.

CIVINET Slovenia-Kroatia-Sørøst-Europa nettverk

GEOGRAFISK OMFANG

Slovenia, Kroatia, Bosnia-Hercegovina, Montenegro, Nord-Makedonia, Serbia

LEDENDE ORGANISASJON

ODRAZ – Bærekraftig samfunnsutvikling (som sekretariat);

ETABLERINGSÅR

ODRAZ – 2000; CIVINET Network – 2013 (omdøpt i 2016)

HOVEDMÅL

- Utveksling av kunnskap og beste praksis innen planlegging og styring av bærekraftig mobilitet
- Utvikling av fellesprosjekter for å sikre fremtidig finansiering av bærekraftige transportaktiviteter
- Nettverksbygging av byer og interessenter i seks sørøst-europeiske land
- Forbedring av mobilitet og livskvalitet gjennom borgermedvirkning og innovative løsninger

CIVINET-nettverket ble etablert som et frivillig initiativ av flere byer og organisasjoner fra Slovenia og Kroatia (inkludert ODRAZ) for å fremme bærekraftig planlegging av urban mobilitet, med fokus på å forbedre livskvaliteten og oppmuntre til borgerdeltakelse. ODRAZ fremmer og støtter bærekraftsorientert endring. I arbeidet deres forstås samfunnsrobusthet som lokalsamfunns evne til å tilpasse seg endringer, møte utfordringer og opprettholde livskvaliteten gjennom bærekraftig praksis og deltakende beslutningstaking.

De tar for seg miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft, og gir innbyggerne mulighet til aktivt å forme mer motstandsdyktige lokalsamfunn. Innenfor CIVINET-nettverket fremmer ODRAZ utdanning, politikkutvikling og initiativer som styrker motstandsdyktighet gjennom bærekraftig mobilitet, miljøprosjekter og samfunnsengasjement.

Deres resiliensprosjekter bygger sosial samhörighet, tillit til institusjoner og kriseberedskap. For ODRAZ er resiliens en dynamisk prosess målt på tvers av økonomiske, sosiale, miljømessige og infrastrukturelle dimensjoner, og utviklet gjennom langsiktige strategier og kontinuerlig tilpasning.

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

CIVINET fungerer som et uformelt, men strukturert nettverk, som for tiden forener over 230 medlemmer i seks land. Aktivitetene inkluderer:

- Nettverksbygging og kunnskapsutveksling – erfaringsdeling om bærekraftig mobilitet i byer og landområder, deltakende planlegging og borgermedvirkning
  - Konferanser, workshops og studiebesøk – fagfellelæring og utveksling av beste praksis
  - Støtte til prosjektutvikling – hjelper medlemmer med å sikre finansiering til bærekraftige mobilitetsprosjekter
  - Informasjonsformidling – regelmessige nyheter, forskning og beste praksis via nettside, nyhetsbrev og sosiale medier
  - Temabaserte workshops og sommerskoler – målrettet opplæring for studenter og unge fagfolk.
- CIVINET fremmer bærekraftig mobilitet gjennom kunnskapsdeling, workshops, webinarer, studiebesøk og akademiske partnerskap. De tverrfaglige workshopene og sommerskolene engasjerer professorer, forskere og praktikere som frivillig veileder studenter i å skape nye ideer for offentlig transport og urban mobilitet.

Finansiering

- Ulike prosjekter som støtter CIVITAS (Elevate, Satellite, CAPITAL, Muse)
- Bidrag fra koordinerende byer (Ljubljana, Rijeka, Zagreb)
- Prosjekter ledet av ODRAZ og finansiert gjennom nasjonale og EU-midler (f.eks. Horizon, EUKI, miljøvern- og energieffektivitetsfondet i Kroatia, lokale kommuner)
- Naturalytiske bidrag fra vertsbyene (steder, forfriskninger, studiebesøk).

For å sikre langsiktig økonomisk bærekraft, benytter CIVINET og ODRAZ som sekretariat en blanding av strategier: diversifisering av finansieringskilder, utvikling av nye prosjekter og fremme av sterke partnerskap med lokale myndigheter, academia, sivilsamfunnet og europeiske nettverk. Aktiv deltakelse i EU-finansierte prosjekter (som Horizon, EIT, EUKI) gir stabile ressurser, mens utdanning og samfunnsmyndighetsaktiviteter bidrar til å bygge bærekraftige lokale finansieringsmodeller. Påvirkningsarbeid på EU-nivå støtter ytterligere videreføringen av CIVINETs arbeid.

Tverrsektorielt samarbeid

- CIVINET samarbeider med ulike interessenter på tvers av sektorer for å styrke samfunnets motstandskraft og fremme bærekraftig urban mobilitet gjennom:
- Offentlig-private partnerskap – utvikling av bærekraftige mobilitetsprosjekter med byer, bedrifter og sivilsamfunnet.
- Akademisk samarbeid – organisering av tverrfaglige workshops og opplæring for studenter.
- Regionalt og internasjonalt samarbeid – deltakelse i initiativer som CIVITAS Muse, CLIMASUM og SPINE.
- Europeiske prosjekter – bidrar til programmer som CIVITAS, EUKI og EIT.
- Kunnskapsutveksling – arrangere konferanser og studiebesøk for å vise frem beste praksis.
- Nært samarbeid med andre CIVINET-nettverk, Den europeiske økonomiske og sosiale komité og europeiske partnere innen bærekraftig planlegging og offentlig transport.

Resultater og innvirkning

CIVINET har generert konkrete resultater i å styrke samfunnets motstandskraft:

Forbedringer av trafikkinfrastruktur – medlemsbyene innførte sykkelfelt, forbedret offentlig transport og tok i bruk strategier for bærekraftig mobilitet.

- Tverrsektorielt samarbeid – styrket samarbeid mellom myndigheter, akademia, sivilsamfunnet og næringslivet.
- Inkludering av borgere – deltakende planleggingsprosesser bygde sterkere tillit mellom lokale myndigheter og innbyggere.
- Kapasitetsbygging – sommerskoler og workshops styrket unge fagfolk og frivillige, og forberedte neste generasjon mobilitetseksperter.
- Samfunnets motstandskraft – styrket sosial samhørighet, institusjonell tillit og beredskap for fremtidige utfordringer.

• **Gjennom felles EU-prosjekter fikk kommuner tilgang til finansiering for bærekraftig transport, forbedrede offentlige rom og deltakende planleggingsverktøy. Frivillige spilte en nøkkelrolle og holdt workshops og arrangementer som gjorde disse prestasjonene mulige.**

Samfunns- og frivillig engasjement

- Frivillig arbeid er ryggraden i CIVINET, og medlemmene støtter de fleste aktivitetene ved å gi av sin tid og ekspertise. De er vertskap for og modererer arrangementer, leder workshops og studiebesøk, deler god praksis, tilbyr lokaler og forfriskninger, og veileder til og med studenter. ODRAZ utfører også mye av sin sekretariatsrolle på frivillig basis.
- Motivasjon pleies gjennom en klar visjon, involvering i beslutningstaking, veiledning og opplæringsmuligheter, samt offentlig anerkjennelse av bidrag. Frivillige fremhever ofte den positive atmosfæren og det støttende miljøet som viktige grunner til å holde seg engasjert.
- Effekten av disse tiltakene er tydelig i sterke deltakelsesrater, positive tilbakemeldinger og spredningen av bærekraftig mobilitetspraksis i hele regionen – noe som demonstrerer den viktige rollen frivillige spiller i å opprettholde CIVINETs arbeid og innflytelse.

Utfordringer og løsninger

- Sikre effektivt tverrsektorielt samarbeid mellom myndigheter, akademia, sivilsamfunnet og næringslivet.
- Sikring av langsiktig finansiering for aktiviteter utover prosjektbasert finansiering.
- Motivere til konsekvent borgerdeltakelse i mobilitetsplanlegging og bevisstgjøringskampanjer.
- En rettferdig overgang til klimanøytralitet – implementering av bærekraftige transportløsninger krever tverrsektorielt samarbeid og tilpasning av eksisterende politikk.
- Åpenhet og kontinuerlig kommunikasjon med medlemmer (nettside, nyhetsbrev, sosiale medier).
  - Bygge sterke tverrsektorielle partnerskap mellom lokale myndigheter, akademia, sivilsamfunnet og næringslivet.
  - Organisering av bevissthetkampanjer, opplæring og workshops om bærekraftig mobilitet og rettferdig omstilling.
  - Støtte medlemsbyer i å få tilgang til EU-finansierte prosjekter for å forbedre offentlig transport og sykkelinfrastruktur.
  - Samarbeid med andre CIVINET-nettverk, kommunesammenslutninger og internasjonale organisasjoner (f.eks. Polis, Mobil 21, GIZ, Transportfelleskapet).

Bærekraftsstrategier

Sikre kontinuitet gjennom strategiske aktiviteter, partnerskap og bærekraftig finansiering. Styrking av internasjonalt samarbeid med andre CIVINET-nettverk og relevante organisasjoner.

- Utvikle nye prosjekter for å sikre langsiktig finansiering og involvere medlemmer direkte.
- Overvåking av EUs politikk for bærekraftig mobilitet, klimahandling og utvikling.
- Arbeide for videreføring av CIVINET-nettverk innenfor Europakommisjonen og andre EU-organer.

Overførbarhet og skalering

CIVINET tilbyr en overførbar modell:

- Dens styring og frivilligledede tilnærming kan kopieres i andre regioner.
- Medlemskapet fortsetter å utvides til nye kommuner.
- Nettverket støtter etablering av nye CIVINET-er i land som Belgia og Ukraina.
- Lokale workshops muliggjør tilpasning av bærekraftige mobilitetsmodeller til spesifikke samfunnskontekster.

CIVINET viser at samarbeid på tvers av landegrenser, frivillig innsats og innbyggersentrerte tilnærminger kan forvandle mobilitetsplanlegging til en drivkraft for robusthet og livskvalitet.

Leksjoner lært og anbefalinger

- Definer målene dine tydelig og identifiser organisasjoner du kan inngå meningsfulle partnerskap med for å drive initiativet fremover.
- Involver viktige interessenter – samarbeid med lokale myndigheter, organisasjoner og medlemmer av lokalsamfunnet vil øke sjansene for suksess betraktelig.
- Sikre økonomisk bærekraft – utforsk finansieringsmuligheter gjennom EU-programmer, nasjonale ordninger, donasjoner og frivillige bidrag.
- Kommuniser effektivt og øk bevisstheten – tydelig kommunikasjon og samfunnsopplæring er avgjørende for å bygge langsiktig støtte.
- Skreddersy strategier til lokale behov – hvert lokalsamfunn har sine egne utfordringer, så det er viktig å tilpasse tilnærmingen deretter.
- Vær innovativ med partnerne dine – å utvikle unike tilnærminger vil bidra til å skille initiativet ditt fra lignende prosjekter og tiltrekke og beholde deltakere.

«Fremfor alt er det viktig å tro på initiativets visjon, dets bidrag til bærekraftig utvikling og dets potensial til å forbedre livskvaliteten i lokalsamfunnene. Søk etter partnere som deler din visjon og er klare til å samarbeide om å starte noe nytt.»

Refleksjon, 2025

Bærekraftig Cluj

STED	Romania
LEDEDE ORGANISASJON	Bærekraftig Cluj
ETABLERINGSÅR	2020
HOVEDMÅL	<ul style="list-style-type: none"> • Å skape et samarbeidsrom for bærekraft og urban robusthet i Cluj-Napoca, som knytter sammen fagfolk, aktivister og innbyggere

Clujul Sustenabil ble grunnlagt i 2020 av Cami Gui som et uformelt samfunnsinitiativ under COVID-19-pandemien. Målet var å skape et samarbeidsrom for bærekraft og urban robusthet i Cluj-Napoca, som kobler sammen fagfolk, aktivister og innbyggere.

Gruppen startet som en uformell samling av borgere, og ble etter hvert tilknyttet en eksisterende NGO for å få juridisk status, samtidig som den bevarte sin samarbeidsvillige og åpne ånd.

Initiativet ble født av frustrasjon over fragmentert samfunnsinnsats og mangel på dialog under pandemien. Clujul Sustenabil mener at motstandskraft kommer fra samarbeid, emosjonell trygghet og evnen til å være med på å skape byens fremtid.

«Jeg startet ikke med en strategi. Jeg visste bare at jeg ville samle folk som bryr seg og se hva som kommer ut av det.»

Cami Gui, Bærekraftig Cluj, 2025

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

Under pandemien var folk i Cluj-Napoca stadig mer isolerte, framkoblede og skeptiske til deltakelse. Det fantes samfunnsinitiativer, men de var fragmenterte. Det var et sterkt behov for å skape rom for samskaping, synlighet og tillitsbygging blant fagfolk, aktivister og vanlige borgere. Utfordringer som mobilitet i byer, tilgang til grøntområder og inkluderende politikk krevde samarbeidsløsninger – ikke isolerte anstrengelser.

Gruppen startet med Zoom-samtaler og åpne invitasjoner, men utvidet seg raskt til offentlige debatter, samskappingsverksteder og samarbeidskampanjer. Konkrete aktiviteter inkluderte:

- en guide for nabolagshager
- påvirkningsarbeid for skolemobilitet og trygge ruter
- deltakelse i revisjon av den generelle byplanen (PUG)
- et pilotprosjekt på et torg som beviser at deltakende urbanisme fungerer
- støtte til å gjenvinne offentlige rom til lek eller markeder.

Strukturen forble bevisst flytende og åpen, uten et rigid hierarki. Folk kunne delta i sitt eget tempo, noe som skapte en atmosfære av inkludering.

Finansiering

Som en uformell gruppe som senere ble tilknyttet en frivillig organisasjon, opererte Clujul Sustenabil med beskjedne ressurser. Bærekraft var avhengig av frivillige bidrag, små partnerskap og deltakernes engasjement.

Tverrsektorielt samarbeid

Initiativet koblet sammen byplanleggere, lærere, meklere, aktivister, foreldre og unge. Det fungerte også som en bro mellom frivillige organisasjoner og lokale myndigheter, og oppmuntret til samarbeid i stedet for konkurranse.

«Vi hjalp folk til å føle at de ikke er alene. At stemmen deres betyr noe, og at samarbeid er mulig – til og med gledelig.»

Cami Gui, Bærekraftig Cluj, 2025

Resultat og innvirkning

Clujul Sustenabil skapte et nettverk av tillit og samarbeid mellom sivilsamfunnsaktører og lokale myndigheter. Det tilbød et rom for delt læring og kontakt. Gruppen påvirket Cluj's generelle byplan (PUG) ved å bidra med tilbakemeldinger om gangmuligheter, skolemobilitet og nabolagsfornyelse.

Initiativet bidro til å øke synligheten av bærekraftshensyn og styrket nye samfunnsaktører. Flere personer som ble med i gruppen startet senere sine egne initiativer eller deltok i større prosjekter med fokus på deltakende urbanisme, utdanning eller miljø. Handlingen bidro også til et skifte i lokal politikkutformingskultur, og demonstrerte at samarbeidende dialog ikke bare er mulig, men også fordelaktig.

En konkret suksess var pilotprosjektet for offentlig rom, som endret hvordan institusjoner så på innflytelse fra innbyggerne.

«Tjenestemennene sa til oss: 'Vi visste ikke at innbyggerne kunne gjøre dette.' Det øyeblikket forandret noe.»

Cami Gui, Bærekraftig Cluj, 2025

Samfunns- og frivillig engasjement

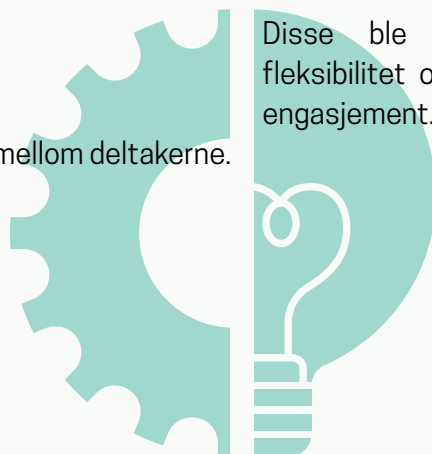
Clujul Sustenabil fokuserte på emosjonell trygghet og langsiktig tillit, ikke raske resultater. Engasjement var basert på åpenhet og emosjonell trygghet. Folk kunne møte opp som de var, uten press og formaliteter. Spenninger og utbrenthet ble navigert med humor, tilstedeværelse og fleksibilitet. Dette skapte en tillitskultur som oppmuntret til deltakelse fra ulike grupper, inkludert de som ofte er ekskludert fra formelle prosesser, og beviste at samfunnsrobusthet ikke bare handler om å overleve en krise, men å forandre hvordan folk forholder seg til hverandre og til makt.

Utfordringer og løsninger

Utfordringer inkludert:

- opprettholde momentum,
- forebygge utbrenthet,
- navigering av spenninger mellom deltakerne.

Disse ble håndtert gjennom humor, fleksibilitet og respekt for ulike nivåer av engasjement.

Bærekraftsstrategier

Initiativet opprettholdt seg ved å holde seg uformelt så lenge som mulig, og unngikk overformalisering som kunne skremme deltakerne. Det ble gradvis tilknyttet en frivillig organisasjon for å få juridisk status, samtidig som det beholdt samarbeidsånden.

Overførbarhet og skalering

Modellen kan overføres til andre byer: start i det små, vær åpen og la klarhet komme frem gjennom handling. Ved å prioritere emosjonell trygghet og inkludering kan lignende initiativer bygge tillit og påvirke lokal politikk.

Leksjoner lært og anbefalinger

Start før du er klar:

«Hvis jeg hadde ventet med å ha en strategi, ville vi fortsatt ventet. Start, og klarhet kommer med handling.»

Emosjonell trygghet muliggjør innovasjon:

«Vi ba ikke folk om å være perfekte. Vi ba dem om å være til stede.»

Stol på prosessen med samskaping:

«Gode ting skjer når folk føler seg sett, ikke evaluert.»

Tillat sporadisk deltakelse:

«Ikke alle kan delta på alle møter. Hva så? De møter opp når det gjelder.»

Hold deg uformell lenger enn du tror du burde:

«Formalitet skremmer folk. Åpenhet tiltrekker dem.»

«Ikke vent på det perfekte øyeblikket. Skap øyeblikket. Byen trenger oss alle – rotete, lidenskapelige, slitne, håpefulle.»

Transition Town Kinsale (TTK)

GEOGRAFISK OMFANG

County Cork, Irland (lokal, regional, global innflytelse)

LEDENDE ORGANISASJON

Transition Town Kinsale, frivilligledet samfunnsgruppe

ETABLERINGSÅR

Tidlig på 2000-tallet (fra Kinsale College Permakulturdesignkurs);
Handlingsplan for energinedgang lansert i 2005

HOVEDMÅL

- Redusere avhengigheten av fossilt brensel,
- Lokalisering av mat- og energisystemer,
- Håndtering av klimaendringer og tap av biologisk mangfold,
- Bygge sterke bånd i lokalsamfunnet.

**Transition Town
KINSALE**

Working today for a sustainable tomorrow

Transition Town Kinsale (TTK) startet for omtrent 20 år siden med et banebrytende permakulturdesignkurs ved Kinsale College og ble verdens første Transition Town. Hovedmålet er å hjelpe lokalsamfunnet med å gå over fra fossilt brensel til en robust, bærekraftig og selvforsynt lokal modell.

Utdanning er nøkkelen, med gratis eller rimelige workshops som gjør bærekraftig livsstil tilgjengelig for alle. Til syvende og sist gir TTK lokalsamfunnet mulighet til å skape en bærekraftig fremtid, i den tro at lokale tiltak kan inspirere til global endring.

For TTK betyr motstandskraft å gjenopprette kontakten med naturen, lokalisere mat- og energisystemer, fremme fornybar energi og bygge sterke bånd til lokalsamfunnet. Det omfatter mental, fysisk, sosial og økologisk velvære. Det handler ikke bare om å forberede seg på kriser, men om å omforme hvordan folk lever, deler og tar vare på miljøet.

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

Transition Town Kinsale kombinerer praktisk handling, utdanning og arrangementer i lokalsamfunnet, alt drevet av engasjerte frivillige som har som mål å bygge lokal motstandskraft.

Viktige initiativer inkluderer:

- Fellesskapsenergiprosjekt, som fremmer solenergi og gjør det mulig for naboer å kjøpe paneler i store kvanta, noe som gjør fornybar energi rimeligere og mer tilgjengelig.
- Engprosjektet, der skoler planter markblomster for å lære om biologisk mangfold.
- Regenerate, et sosialt foretak som produserer pedagogiske videoer om økologisk matdyrking og engpleie.
- Offentlig engasjement gjennom arrangementer, frødeling, kompetanseutveksling og forsøk som en reparasjonskafé.

Finansiering

- Finansiering kommer hovedsakelig fra tilskudd, som søkes om når muligheter oppstår.
- TTK er hovedsakelig avhengig av sporadiske tilskudd.
- Sporadiske donasjoner, som bidrar til å finansiere flere prosjekter.
- For å sikre økonomisk bærekraft er fokuset på å forbedre ferdighetene i å skrive søknader om tilskudd, siden det har vært nøkkelen til å sikre tilskudd, samt å vurdere små innsamlingsarrangementer som bordquizer for å diversifisere inntektene.

Tverrsektorielt samarbeid

- TTK samarbeider med lokale bedrifter, samfunnsgrupper og offentlige etater for å fremme bærekraft, selv om fremgangen noen ganger kan være treg. Tapet av byrådet svekket koordineringen, men deltakelse i Public Participation Network (PPN) og fylkets miljø- og klimakomiteé sikrer at lokalsamfunnets stemmer blir hørt i beslutningsprosessen.
- Partnerskap med grupper som Minane Bridge Biodiversity Group støtter felles aktiviteter som treplanting og arrangementer, og TTK har utforsket bredere nettverksbygging i East Cork, selv om lokale utfordringer har bremsset denne innsatsen. Positive endringer, som å tillate enger å vokse på offentlig land, viser et gradvis kulturelt skifte mot natur og motstandskraft.
- Strukturelle problemer som boligkrisen, som driver yngre innbyggere og lavinntektsinnbyggere bort, er imidlertid fortsatt en viktig hindring for å bygge langsiktige partnerskap og opprettholde frivillig engasjement.

Resultater og innvirkning

- TTKs arbeid har tydelig styrket samfunnets robusthet ved å kombinere praktisk bærekraft med sosial tilknytning.
- Matinitiativer som parseller og en ny fellestage bygger ferdigheter i dyrking og selvhjelpenhet, mens workshops om oppsett av polytunnel og frølagring tilbyr praktisk læring. Fornybare energiprojekter har oppnådd rekordhøy solenergiproduksjon, noe som reduserer avhengigheten av eksterne systemer og demonstrerer et skifte mot renere, lokal energi.
- Selv om kjennskapet til TTKs navn fortsatt er under utvikling, ser mange på prosjektene som en lokal kilde til stolthet. Initiativer som den felles hagen til 90 000 euro, resirkuleringsordningen for kaffekopper med skoler og kafeer, og Creative Kinsales blanding av drama og bærekraft fremhever både miljømessig og kulturell påvirkning.
- Selv om implementeringen av noen prosjekter skjer gradvis, fortsetter det generelle engasjementet å vokse, noe som integrerer bærekraft i hverdagen og fremmer et sterkere og mer sammenkoblet samfunn.

Siden lanseringen har initiativet gjort jevnlig fremskritt i å bygge samfunnsrobusthet og bærekraft. Populære workshops fylles jevnlig opp, og deltakerne bruker det de lærer i hverdagen. Praktiske prosjekter som treplanting og installasjon av solcellepaneler har gitt synlige miljøfordeler, mens kreative grupper har blomstret med deres støtte, og styrket sosiale forbindelser og mental helse.

Samfunns- og frivillig engasjement

TTK involverer lokalsamfunnet gjennom nyhetsbrev, sosiale medier, lokale annonser og partnerskap med frivillighetssentralen og Kinsale College. Dette bidrar til å tiltrekke seg både kortsiktige studentfrivillige og langsiktige støttespillere.

Frivillig engasjement er fleksibelt: en kjernegruppe leder prosjekter, mens andre «dukker opp og ned» basert på ferdigheter og tilgjengelighet. Frivillige tar også på seg planlegging, innsamling og ressursutvikling, og møtes annenhver måned for å holde prosjektene bærekraftige og unngå utbrenthet.

Selv om formell opplæring er begrenset, bidrar medlemmene med sin egen ekspertise og drar nytte av eksterne workshops gjennom nettverk som PPN og The Wheel. TTK utforsker mer strukturert opplæring og tilbakemeldinger for å styrke langsiktig frivilligkoordinering.

Utfordringer og løsninger

- Rekruttering og bevaring av frivillige, spesielt yngre mennesker.
- Boligkrise reduserer mangfoldet og langsiktig tilgjengelighet av frivillige.
- Samarbeidet med myndighetene bremses av byråkrati.
- Begrenset tilgang til land for samfunnsprosjekter.
- Fleksibel frivillighetsmodell med «dipp inn og ut».
- Utnyttelse av eksterne nettverk og opplæring (PPN, The Wheel).
- Søker kommunalt samarbeid for offentlige rom.
- Utforsking av utvikling av ungdomsgrupper (Ung TTK).

Bærekraftsstrategier

- TTKs langsiktige fremtid er avhengig av å overføre energien til en ny generasjon. Å tiltrekke seg yngre frivillige og utvikle dem til lederroller er en hovedprioritet, ikke for å erstatte nåværende ledere, men for å sikre kontinuitet og nye ideer.
- Planene inkluderer å utvikle en ungdomsgruppe, Young TTK, for å engasjere motiverte elever fra lokale miljøprosjekter. Veiledning og støtte til disse unge frivillige ses på som sentralt for å holde initiativet levende og bærekraftig i fremtiden.

Overførbarhet og skalering

- TTKs frøbibliotek viser hvordan småskalaprosjekter kan gjenskapes andre steder. Det holder til i det lokale biblioteket og administreres av frivillige, og tilbyr gratis grønnsaks- og blomsterfrø til lokalsamfunnet. Modellen er designet for enkel overføring, med ferdige frøkasser som kan tas i bruk av andre biblioteker og vedlikeholdes av lokale frivillige.
- Selv om TTK har begrensede ytterligere ekspansjonsplaner, er arbeidet deres en del av den bredere globale overgangsbevegelsen, og demonstrerer hvordan samfunnsledede initiativer kan inspirere lignende tiltak internasjonalt.

Leksjoner lært og anbefalinger

Start i det små og lokalt – bli kjent med naboene dine og start samtaler om bærekraft. Transition Network tilbyr mange ressurser over hele verden, inkludert et program kalt Transition Street som hjelper folk med å knytte kontakter gate for gate. Enkle prosjekter som å dele kompostrester til høner og egg kan bygge fellesskapsånd.

Bruk eksisterende strukturer, som felleshager eller bærekraftige energigrupper, for å unngå å oppfinne hjulet på nytt. SEAL støtter for eksempel bærekraftige energisamfunn – du kan starte med bare én bygning og vokse derfra.

Se også på ideer som «åpent hus»-arrangementer der folk deler hvordan de gjør hjemmene sine mer bærekraftige (solcellepaneler, regnvannsoppsamling, matdyrking). Disse inspirerer andre og skaper momentum.

Ta også kontakt med lokale skoler; prosjekter som skolehager der en gruppe hvert år lærer å dyrke en spesifikk avling kan være veldig effektive.

Til syvende og sist, begynn i det små, bygg gradvis og involver andre – du trenger ikke å gjøre alt på en gang.

Donal Chambers og Raffaella Valenti, Transition Town Kinsale, 2025

Eksempler på beste praksis

Sosial inkludering og solidaritet

Motstandskraft er like mye sosial som den er strukturell. Ved å ta for seg hjemløshet, ungdomsengasjement, bolig, helse og solidaritet mellom generasjoner, viser initiativene i denne delen hvordan inkludering, omsorg og velvære styrker det sosiale nettverket, forbedrer livskvaliteten og sikrer at ingen blir hengende etter.

«Er du sikker?!» Humanitært loppemarked

GEOGRAFISK OMFANG	Split, Kroatia (med regionalt oppsøkende selskap i Split-Dalmatia fylke)
LEDENDE ORGANISASJON	Forening MoSt
ETABLERINGSÅR	2002 (loppemarkedet startet i 2000, har siden blitt holdt årlig)
HOVEDMÅL	<ul style="list-style-type: none"> • Gi direkte støtte til mottakere av Senteret for hjemløse (medisiner, dokumenter, matkuponger, hygieneartikler). • Fremme frivillighet, inkludering, likestilling og solidaritet. • Mobiliser innbyggere, skoler, bedrifter, institusjoner og kulturorganisasjoner til å i fellesskap støtte de mest sårbare innbyggerne. • Fremme en kultur preget av empati, delt ansvar og aktivt medborgerskap.

Den humanitære messen A di si ti?! ble lansert i 2000 og har siden blitt et av de lengstgående og mest gjenkjennelige solidaritetsarrangementene i Split. Den arrangeres hver desember og samler tusenvis av innbyggere, studenter, frivillige, kunstnere og bedrifter for å samle inn og selge donerte varer til symbolske priser. Alle inntekter går direkte til brukerne av MoSts hjemløsesenter og dekker grunnleggende behov som medisiner, matkuponger og hygieneprodukter.

Utover innsamlingsaksjoner har A di si ti?! vokst til et symbol på samfunnsånd, aktivt medborgerskap og solidaritet i praksis. Det har blitt en del av Splits identitet og viser hvordan et grasrotinitiativ kan forvandles til en tradisjon som inspirerer til motstandskraft på tvers av generasjoner.

For MoSt betyr samfunnsrobusthet å knytte sammen innbyggere, skoler, institusjoner og media for å i fellesskap løse utfordringer. Ekte endringer kommer nedenfra og opp gjennom frivillig arbeid, solidaritet og konkrete handlinger som A di si ti?!.

Core Activities and Approaches

The flea market is organised annually in December, close to the Association's founding date (15 December). Organising the fair requires careful planning months in advance. The process includes:

- defining goals and choosing locations
- securing permits from the city and police
- mobilising volunteers for logistics, promotion and event management
- collecting donations of books, toys, jewellery, art and household items
- setting up stalls, running the fair and coordinating sales
- ensuring clean-up and positive community relations afterwards.

Successful implementation requires thorough coordination, clear communication and careful planning of every detail, while the sense of togetherness and the strong response from citizens confirm the value of the effort invested.

Financing

The fair is entirely volunteer-driven. Everyone involved – from MoSt staff to school pupils and business partners – contributes their time and skills free of charge. Additional funds for logistics, such as renting stalls, are occasionally secured through local or national projects. Long-term sustainability rests not on financial models but on the enduring flame of solidarity and the belief that helping others strengthens the entire community.

Cross-sector cooperation

MoSt Association works closely with local authorities, schools, healthcare providers, civil society and businesses to strengthen resilience and improve the lives of vulnerable groups. By gathering citizens, institutions and organisations around shared goals, the association fosters solidarity, social cohesion and crisis preparedness.

- Partnerships with local government align user needs with public policies, while collaboration with businesses drives innovation and social responsibility.
- Cooperation with civil society organisations — through campaigns, education, advocacy and networks — ensures better crisis response, wider service access and stronger visibility of social issues.

MoSt values horizontal relationships built on trust, dialogue and shared learning. This approach not only enhances support for people at risk of homelessness, young people and care leavers, but also strengthens the civil sector as a key actor in building a sustainable and inclusive community.

Through the involvement of all stakeholders, “A di si ti?” has grown into a movement that strengthens the community, fosters solidarity and shifts social awareness both in Split and beyond.

MoSt, 2025

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

Loppemarkedet arrangeres årlig i desember, nær foreningens stiftelsesdato (15. desember). Organiseringen av messen krever nøye planlegging måneder i forveien. Prosessen inkluderer:

- definere mål og velge lokasjoner
- sikre tillatelser fra byen og politiet
- mobilisere frivillige til logistikk, markedsføring og arrangementshåndtering
- samle inn donasjoner av bøker, leker, smykker, kunst og husholdningsartikler
- sette opp boder, drive messen og koordinere salg
- sørge for opprydding og positive samfunnsrelasjoner etterpå.

Vellykket implementering krever grundig koordinering, tydelig kommunikasjon og nøye planlegging av hver eneste detalj, mens følelsen av samhold og den sterke responsen fra innbyggerne bekrefter verdien av innsatsen som er lagt ned.

Finansiering

Messen er utelukkende drevet av frivillige. Alle involverte – fra MoSt-ansatte til skoleelever og forretningspartnere – bidrar med sin tid og ferdigheter gratis. Ytterligere midler til logistikk, som for eksempel utleie av boder, sikres av og til gjennom lokale eller nasjonale prosjekter. Langsiktig bærekraft hviler ikke på økonomiske modeller, men på den vedvarende flammen av solidaritet og troen på at det å hjelpe andre styrker hele samfunnet.

Tverrsektorielt samarbeid

- MoSt-foreningen samarbeider tett med lokale myndigheter, skoler, helsepersonell, sivilsamfunnet og bedrifter for å styrke motstandskraften og forbedre livene til sårbare grupper. Ved å samle innbyggere, institusjoner og organisasjoner rundt felles mål, fremmer foreningen solidaritet, sosial samhörighet og kriseberedskap.
- Partnerskap med lokale myndigheter samsvarer brukernes behov med offentlig politikk, mens samarbeid med bedrifter fremmer innovasjon og samfunnsansvar.
- Samarbeid med sivilsamfunnsorganisasjoner – gjennom kampanjer, utdanning, påvirkningsarbeid og nettverk – sikrer bedre kriserespons, bredere tilgang til tjenester og sterkere synlighet av sosiale spørsmål.
- MoSt verdsetter horisontale relasjoner bygget på tillit, dialog og delt læring. Denne tilnærmingen forbedrer ikke bare støtten til personer i faresonen for hjemløshet, unge og omsorgsløse, men styrker også sivil sektor som en nøkkelaktør i å bygge et bærekraftig og inkluderende samfunn.

Gjennom involvering av alle interessenter har «A di si ti?» vokst til en bevegelse som styrker fellesskapet, fremmer solidaritet og endrer sosial bevissthet både i Split og utenfor.

Mest, 2025

Prestasjoner og innvirkning

Initiativets effekt er både målbar og dypt menneskelig:

- Antall frivillige og deltakende organisasjoner øker hvert år.
- Unge mennesker får sine første frivillige erfaringer og fortsetter ofte med andre samfunnsprosjekter
- Deltakerne får selvtillit, kommunikasjonsevner og en følelse av egenverd, og blir ofte endringsmakere i sine lokalsamfunn, skoler og jevnaldrende grupper.
- Bevisstheten rundt hjemløshet, sosial ekskludering og fattigdom har økt betydelig i Split
- Skoler og frivillighetsorganisasjoner samarbeider nå tettere og skaper varige frivillighetsprogrammer.
- Et sterkt nettverk av frivillige og organisasjoner har gjort lokalsamfunnet mer sammenkoblet, støttende og bedre forberedt på fremtidige kriser.

Et godt eksempel er samarbeidet med en lokal barneskole. Elevene organiserte en kampanje for hjemløsesenteret, samlet inn varer og skrev personlige støttende meldinger. Denne opplevelsen utviklet empati, selvtillit og samfunnsansvar hos barn – og førte til at skolen inkluderte frivillig arbeid i årsplanen sin.

Samfunns- og frivillig engasjement

- Frivillige er kjernen i det humanitære loppemarkedet «A di si ti?», og støtter alt fra innsamling av donasjoner til logistikk. For mange unge er det deres første frivillighetserfaring, noe som ofte fører til ytterligere samfunnsengasjement. MoSt sørger for at deres bidrag verdsettes gjennom veiledning, utdanning og anerkjennelse.
- Skoler, lokale bedrifter og håndverkere deltar også ved å donere tid, gjenstander og tjenester, noe som gjør initiativet til en ekte samfunnsinnsats. Gjennom årene har det vokst til en bevegelse som styrker solidariteten og øker sosial bevissthet i Split og utover.
- Frivillig motivasjon ivaretas gjennom tydelig kommunikasjon av påvirkning, samarbeid, uformelle sammenkomster og en feiringsfest, noe som skaper en positiv og inkluderende atmosfære.

Utfordringer og løsninger

- Uforutsigbare værforhold (regn, sterk vind) påvirker logistikk og deltakelse.
- Overvåking på bakken av ansatte for å vurdere forholdene.
- Umiddelbar kommunikasjon via sosiale medier og direkte kontakt for å kunngjøre utsettelse.
- Raske tilpasninger innen logistikk og frivilligkoordinering.

Sustainability Strategies

The fair continues to thrive because it is rooted in community ownership. Each year more schools, organisations and individuals join, demonstrating its embeddedness in local culture. MoSt seeks to secure part of the necessary funds through applications to national projects as well as support from the City and County, ensuring the financial means required to organise the humanitarian fair.

Transferability and Scaling

While there are no immediate plans for expansion, MoSt is open to supporting other communities wishing to replicate the model. The simplicity and universality of the concept – donating, volunteering and helping those in need – makes it easily transferable.

“People sign up to take part months in advance, proving that the market belongs to the citizens as much as to the organisers.”

MoSt, 2025

Lessons Learnt and Recommendations

Start with a clear purpose and the courage to take the first step, even if it feels daunting. Build slowly, year by year. Patience and persistence are essential, but the long-term impact on community spirit is profound. Above all, never underestimate the power of solidarity to transform both individuals and the wider community.

MoSt, 2025

Bærekraftsstrategier

Messen fortsetter å blomstre fordi den er forankret i lokalsamfunnet. Hvert år blir flere skoler, organisasjoner og enkeltpersoner med, noe som viser forankringen i lokal kultur. MoSt søker å sikre deler av de nødvendige midlene gjennom søknader til nasjonale prosjekter samt støtte fra byen og fylket, og sikrer de økonomiske midlene som kreves for å organisere den humanitære messen.

Overførbarhet og skalering

Selv om det ikke finnes noen umiddelbare planer om utvidelse, er MoSt åpen for å støtte andre lokalsamfunn som ønsker å kopiere modellen. Konseptets enkelhet og universalitet – å donere, frivillig arbeid og hjelpe de som trenger det – gjør det enkelt å overføre.

«Folk melder seg på for å delta måneder i forveien, noe som beviser at markedet tilhører innbyggerne like mye som arrangørene.»

Mest, 2025

Leksjoner lært og anbefalinger

Start med et klart formål og motet til å ta det første skrittet, selv om det føles skremmende. Bygg sakte, år for år. Tålmodighet og utholdenhet er avgjørende, men den langsiktige effekten på fellesskapsånden er dyp. Fremfor alt, undervurder aldri kraften solidaritet har til å forandre både enkeltpersoner og samfunnet for øvrig.

Mest, 2025

PRONI Centar za
socijalno podučavanje

PRONI Senter for sosial utdanning

GEOGRAFISK OMFANG

Osijek, Vukovar og Pirovac, Kroatia (med aktiviteter i Osijek-Baranja County, Vukovar-Syrmia County og Šibenik-Knin County)

LEDENDE ORGANISASJON

PRONI Senter for sosial utdanning

ETABLERINGSÅR

Registrert i 1998 (pilotprosjekt lansert i 1997)

HOVEDMÅL

- Fremme forsoning og sosial samhørighet gjennom ikke-formell ungdomsutdanning.
- Utvikle unges ferdigheter i personlig, sosial og samfunnsmessig deltakelse.
- Styrke unge mennesker til å delta i samfunnslivet og bidra til et ansvarlig sivilsamfunn.
- Ta tak i viktige ungdomsbehov som mental helse, sysselsetting, sosiale ferdigheter og aktivt medborgerskap.
- Styrke ungdoms deltakelse i politikktutforming og samfunnets robusthet.

PRONI ble grunnlagt i 1998, etter et pilotprosjekt i 1997 støttet av Jönköping Universitet i Sverige. Det opprinnelige oppdraget var forsoning og sosial samhørighet i etterkrigstidens Kroatia, oppnådd gjennom ikke-formell utdanning for unge mennesker. Over tid utviklet PRONI seg til et omfattende senter for ungdomsdeltakelse, frivillig arbeid og samfunnsengasjement.

Organisasjonen styrker unge mennesker ved å utvikle sosiale, samfunnsmessige og lederegenskaper, oppmuntre til aktiv deltakelse i samfunnslivet og støtte etableringen av inkluderende og demokratiske samfunn.

For PRONI handler samfunnsrobusthet om å gi unge mennesker og lokale institusjoner mulighet til å tilpasse seg kriser, som pandemien eller psykiske helseutfordringer. Motstandskraft betyr å gi unge mennesker verktøyene til å forstå sine behov, forme sitt miljø og være med på å skape bærekraftig endring. Dette oppnås gjennom kontinuerlig utdanning, støtte og å bygge trygge rom for dialog med beslutningstakere.

PRONI ser på motstandskraft som både individuelt og kollektivt: unge mennesker blir mer selvsikre og dyktigere, mens lokalsamfunn får evnen til å håndtere utfordringer sammen.

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

PRONIs arbeid starter med å vurdere ungdommens behov gjennom spørreundersøkelser, fokusgrupper og konsultasjoner. Basert på disse innspillene organiserer de et bredt spekter av aktiviteter:

- Workshops og opplæring i psykisk helse, sosiale ferdigheter, sysselsetting og samfunnsdeltakelse.
  - Offentlige debatter som bringer sammen ungdom og beslutningstakere.
  - Politiske anbefalinger og strategier utviklet i samarbeid med unge mennesker.
  - Prosjekter i landlige områder for å nå ut til underforsynte ungdommer.
  - Infosenter og frivilligsenter som fungerer som knutepunkter for ungdomsengasjement.
  - Alle frivillige får strukturert opplæring og veiledning.
- Gjennom denne helhetlige tilnærmingen og deltakende planleggingsmetoder utdanner PRONI ikke bare, men sørger også for at unge menneskers stemmer former lokal og nasjonal politikk.

Finansiering

- Initiativet er finansiert gjennom en rekke kilder, inkludert EU-programmer som Erasmus+, Det europeiske sosialfondet og Det europeiske solidaritetskorpset, samt støtte fra departementer, ambassader, lokale myndigheter og fylkesbudsjetter.
- Ytterligere ressurser kommer via prosjektpartnere, internasjonale givere (f.eks. norske og sveitsiske fond) og utdanningsinstitusjoner.
- Ved å diversifisere finansieringsstrømmene og utvikle selvopprettholdende programmer som en opplæringskatalog og Pirovac Training Centre, reduserer PRONI avhengigheten av én enkelt kilde og øker stabiliteten. Sterke partnerskap med andre organisasjoner sikrer kunnskapsoverføring og bredere rekkevidde, mens regelmessige evalueringer ligger til grunn for nye prosjektsøknader. Frivillige spiller en viktig rolle ikke bare i programgjennomføringen, men også som ambassadører og fremtidige ledere, noe som ytterligere styrker langsiktig bærekraft.

Tverrsektorielt samarbeid

- PRONI samarbeider tett med lokale myndigheter, fylker, skoler, universiteter og andre sivilsamfunnsorganisasjoner. Eksempler inkluderer «Ungdom for byen» med byen Osijek, og «Hvordan har du det, ungdom?» med Osijek-Baranja fylke.
- Den er også aktiv i europeiske og internasjonale nettverk, deler ekspertise og lærer fra jevnaldrende, og samarbeider med privat sektor gjennom støtte fra Erasmus+ og ESF.
- Info- og frivilligsentre koordinerer aktiviteter med erfarne ungdomsorganisasjoner og utdanningsinstitusjoner.
- PRONI engasjerer seg også i sivilsamfunnsnettverk for å utveksle kunnskap, standardisere god praksis og utvikle prosjekt- og metodisk samarbeid med andre frivillige organisasjoner.
- Forumet for sosial innovasjon, organisert i samarbeid med et amerikansk universitet og internasjonale partnere, fremhever PRONIs evne til å bringe sammen ulike interessenter i en meningsfull dialog.

Achievements and Impact

- PRONI is recognised as a leading youth organisation in Osijek and beyond, with strong partnerships across civil society, schools, universities and local authorities.
- Research, policy outcomes and youth feedback confirm its relevance, while media coverage has highlighted its role as a trusted actor in youth work.
- Through info centres and volunteer structures, PRONI has strengthened youth support systems, improved community preparedness and fostered closer cooperation between institutions and civil society.
- Most importantly, it has empowered young people with the skills, confidence and agency to become change-makers in their own communities.

The project “How Are You, Youth?” engaged over 1,200 young people in shaping recommendations for mental health support in Osijek-Baranja County. Young people from rural areas were also included, ensuring their voices were represented in the County’s official Youth Programme. Volunteers involved gained facilitation, leadership and organisational skills.

Community & volunteer engagement

- Volunteers contribute through workshops, centres and projects, with hours and outcomes carefully recorded and evaluated. Their involvement strengthens both the visibility and impact of PRONI’s initiatives, and many continue to volunteer even after project activities end. Each year, around 1200 hours of training are delivered, alongside certificates, recommendations and practical experience to support personal and professional growth.
- PRONI fosters a supportive environment where volunteering becomes a tool for learning, confidence-building and active participation. Info and volunteer centres in Osijek and Vukovar serve as hubs where young people organise activities, share information and shape local policies through initiatives. By encouraging youth to design and lead their own projects, PRONI ensures that volunteering is both personally meaningful and socially transformative.

Challenges & Solutions

- Reaching young people in rural areas with limited access to resources and opportunities.
- Inconsistent availability of public funding for civil society projects, affecting long-term planning.
- Motivating decision-makers to adopt recommendations into practice.
- Maintaining continuity of activities during the COVID-19 pandemic.
- A constant need to invest in direct work with volunteers to maintain strong engagement.
- Use of blended online/offline methods (e.g. “#zoomiraj se”) to reach young people in remote areas.
- Leveraging EU programmes’ (Erasmus+, ESF, European Solidarity Corps) accreditation systems to secure ongoing funding.
- Developing social entrepreneurship initiatives (e.g. non-formal education training centre in Pirovac).
- Strengthening direct youth-policy dialogue to keep decision-makers accountable.
- Supporting volunteers through recognition, training and showcasing their impact.

Resultater og innvirkning

- PRONI er anerkjent som en ledende ungdomsorganisasjon i Osijek og utover, med sterke partnerskap på tvers av sivilsamfunnet, skoler, universiteter og lokale myndigheter.
- Forskning, politiske resultater og tilbakemeldinger fra ungdom bekrefter dens relevans, mens mediedekningen har fremhevet dens rolle som en pålitelig aktør i ungdomsarbeid.
- Gjennom informasjonssentre og frivillighetsstrukturer har PRONI styrket støttesystemer for ungdom, forbedret beredskapen i lokalsamfunnet og fremmet tettere samarbeid mellom institusjoner og sivilsamfunnet.
- Viktigst av alt har det gitt unge mennesker ferdighetene, selvtilliten og handlefriheten til å bli endringskapere i sine egne lokalsamfunn.

Prosjektet «Hvordan har du det, ungdom?» engasjerte over 1200 unge mennesker i å utforme anbefalinger for støtte til psykisk helse i Osijek-Baranja fylke. Unge mennesker fra landlige områder ble også inkludert, noe som sikret at stemmene deres ble representert i fylkets offisielle ungdomsprogram. Frivillige som var involvert, fikk ferdigheter innen tilrettelegging, lederskap og organisasjon.

Samfunns- og frivillig engasjement

Frivillige bidrar gjennom workshops, sentre og prosjekter, der timer og resultater nøye registreres og evalueres. Deres engasjement styrker både synligheten og effekten av PRONIs initiativer, og mange fortsetter å være frivillige selv etter at prosjektaktivitetene er avsluttet. Hvert år gis rundt 1200 timer med opplæring, i tillegg til sertifikater, anbefalinger og praktisk erfaring for å støtte personlig og profesjonell vekst.

PRONI fremmer et støttende miljø der frivillig arbeid blir et verktøy for læring, selvtillitsbygging og aktiv deltakelse. Informasjons- og frivillighetssentre i Osijek og Vukovar fungerer som knutepunkter der unge organiserer aktiviteter, deler informasjon og former lokal politikk gjennom initiativer. Ved å oppmuntre unge til å designe og lede sine egne prosjekter, sørger PRONI for at frivillig arbeid er både personlig meningsfullt og sosialt transformerende.

Utfordringer og løsninger

Å nå ut til unge mennesker i landlige områder med begrenset tilgang til ressurser og muligheter.

- Inkonsekvent tilgjengelighet av offentlig finansiering til sivilsamfunnsprosjekter, noe som påvirker langsiktig planlegging.
- Motivere beslutningstakere til å implementere anbefalinger i praksis.
- Opprettholde kontinuitet i aktivitetene under COVID-19-pandemien.
- Et konstant behov for å investere i direkte arbeid med frivillige for å opprettholde et sterkt engasjement.

Bruk av en blandet metode for nettbasert og offline bruk (f.eks. «#zoomiraj se») for å nå unge mennesker i avsidesliggende områder.

- Utnytte akkrediteringssystemer fra EU-programmer (Erasmus+, ESF, Det europeiske solidaritetskorpsset) for å sikre løpende finansiering.
- Utvikling av initiativer for sosialt entreprenørskap (f.eks. opplæringscenter for ikke-formell utdanning i Pirovac).
- Styrking av direkte dialog mellom ungdom og politikk for å holde beslutningstakere ansvarlige.
- Støtte frivillige gjennom anerkjennelse, opplæring og visning av deres innsats.

Bærekraftsstrategier

Fremtidig kontinuitet sikres gjennom flere strategier:

- Diversifisering av finansiering og styrking av partnerskap (EU-midler og sosialt entreprenørskap).
- Utvide utdanningsmodeller og opplæringstjenester for å fremme kontinuitet og lokal inkludering.
- Opprettholde sterke frivillige nettverk som fremmer aktivitetene
- Utvikle strategiske dokumenter (f.eks. ungdomsprogrammet) som institusjonaliserer resultater og gir større synlighet til initiativet.
- Utvide prosjektmodellen til andre lokalsamfunn og organisasjoner, sikre bredere anvendelse og varig effekt.
- Denne flerlags tilnærmingen sikrer at PRONI forblir både fleksibel og bærekraftig, og tilpasser seg nye utfordringer samtidig som ungdommen står i sentrum for aktivitetene sine.

Overførbarhet og skalering

- Det finnes klare planer om å utvide og tilpasse PRONIs modell til andre lokalsamfunn. Informasjonssentrene og utdanningsaktivitetene som allerede er i drift i Osijek og Vukovar viser hvordan tilnærmingen kan kopieres andre steder. De rådgivende styrene til ungdomsinfosentrene, et unikt eksempel på tverrsektorielt samarbeid, er spesielt lovende for bredere bruk.
- PRONIs prosjektmetoder (dialog, offentlige debatter og deltakende planlegging) er lett overførbare og deles allerede gjennom sivilsamfunnsnettverk. Deltakelse i Erasmus og andre EU-programmer gjør det ytterligere mulig for PRONI å spre sin praksis og sine resultater internasjonalt, og støtte langsiktig effekt på tvers av regioner.

Lærdommer og anbefalinger:

- *Start helt fra bunnen av: Definer tydelig behovene til lokalsamfunnet ditt gjennom forskning og åpen dialog med lokalbefolkningen. Dette sikrer at aktivitetene svarer på reelle utfordringer.*

- *Tenk tidlig på økonomisk bærekraft. Sikre mangfoldige finansieringskilder – en blanding av EU-midler, nasjonale og lokale budsjetter, donasjoner og elementer av selvforsynthet. Dette reduserer risiko og øker fleksibiliteten.*

- *Involver unge mennesker helt fra starten av. Gjennom frivillig arbeid og aktiv deltakelse i planlegging og gjennomføring blir de ekte endringsagenter. Samtidig skal man bygge sterke partnerskap med institusjoner, skoler, frivillige organisasjoner og arbeidsgivere.*

- *Til slutt, ta et langsiktig perspektiv. Styrk lokale strukturer og formaliser anbefalinger slik at resultatene varer utover individuelle prosjekter. Å starte noe nytt er aldri lett, men med en klar visjon og kollektiv innsats – er det absolutt mulig.*

Habitat for Humanity Romania

GEOGRAFISK OMFANG

Romania

LEDENDE ORGANISASJON

Habitat for Humanity Romania

ETABLERINGSÅR

1996

HOVEDMÅL

- Å bringe mennesker sammen – frivillige, lokalsamfunn, institusjoner – for å bygge hjem, lokalsamfunn og håp.

Habitat for Humanity Romania, grunnlagt i 1996, er en del av det globale Habitat-nettverket. Deres oppgave er å bringe mennesker sammen for å bygge hjem, lokalsamfunn og håp. Organisasjonen tar for seg både det umiddelbare behovet for trygge boliger og de systemiske utfordringene med motstandskraft i katastrofeutsatte eller marginaliserte samfunn.

For Habitat betyr motstandskraft mer enn å bygge hus. Det handler om å bygge verdighet, trygghet og tilhørighet. Samfunn gjenoppretter seg ikke bare når de har tak over hodet, men også når de føler seg styrket, inkludert og i stand til å møte fremtiden med selvtillit.

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

Dette initiativet skiller seg ut med sin helhetlige tilnærming til motstandskraft – den tar for seg både de fysiske og sosiale dimensjonene av sårbarhet. Det går utover infrastruktur.

Habitat for Humanity Romania utviklet en intervensjonsmodell i tre faser:

- Rask respons: behovsvurderinger og nødsett levert innen 72–96 timer.
- Tidlig gjenoppretting: gjenopprette funksjonalitet gjennom reparasjoner.
- Langsiktig gjenoppbygging: bygging av tryggere og smartere hjem og robusthetssystemer.

Modellen bygger på deltakelse:

Familier bidrar økonomisk gjennom et sirkulært fond og fysisk ved å jobbe på byggeplasser. Denne deltakende tilnærmingen forvandler mottakerne til aktive endringsagenter.

Finansiering

- Finansiering sikres gjennom partnerskap med selskaper, CSR/ESG-programmer, frivillige bidrag, lokale myndigheter samt nasjonale og internasjonale givere.
- Bedriftsengasjement er ikke begrenset til donasjoner – frivillig arbeid fra ansatte er en viktig komponent.
- Familiene bidrar økonomisk gjennom et sirkulært fond.

Tverrsektorielt samarbeid

- Lokale myndigheter – som sørger for land, tilgang til strøm og formell støtte.
- Frivillige – lokale, nasjonale og internasjonale, mange av dem kommer tilbake år etter år.
- Bedrifter – gjennom CSR/ESG-partnerskap og frivillighetsprogrammer for ansatte.
- Andre frivillige organisasjoner – inkludert SOS-barnebyer, Hospice Casa Speranței, Rumenske Røde Kors, men også små grasrotorganisasjoner.
- Prosjektene bygger bro mellom institusjonelt samarbeid og myndiggjøring av grasrota, og kombinerer lokal kunnskap, ekspertplanlegging og delt ansvar.

Prestasjoner og innvirkning

Siden oppstarten har organisasjonen bistått over 100 000 mennesker gjennom ulike tiltak – bolig, infrastruktur og interessearbeid:

- Siden 1996 har Habitat for Humanity Romania bygget eller rehabilitert over 5000 hjem.
- Tusenvis ble nådd gjennom boligrelatert utdanning og katastrofehjelp.
- Bygging av skoler, helsesentre og COVID-akuttmottak, som den i Bacău (som betjener over 20 000 mennesker).
- Familiene som mottar støtte er en del av prosessen. De bidrar økonomisk gjennom et sirkulært fond og fysisk ved å jobbe på stedet. Det endrer hvordan de ser på seg selv og sin rolle i samfunnet. Disse tiltakene ga ikke bare ly – de utløste bredere transformasjon, selvverd og muligheter.

Galati fylke:

«Boligene vi bygde i 2010 motsto flommen i 2024 med minimale skader. Det er hva robusthet betyr i praksis.»

Valcea fylke:

«Vi forvandlet en uformell bosetning til et lokalsamfunn. Folk har nå jobber, starter bedrifter og holder hodet høyt.»

Bacău:

Et forsømt byområde ble omgjort til levende bofellesskap, gjennom sterke partnerskap med kommunen.

Roberto Pătrașcoiu, Habitat for Humanity Romania, 2025

Samfunns- og frivillig engasjement

Frivillige blir ikke bare sett på som byggmestere, men også som katalysatorer for sosial endring. Familier jobber side om side med nye frivillige og skaper solidaritetsbånd. Frivillige kommer ofte tilbake år etter år, drevet av den transformative opplevelsen av å bidra.

Samfunnets eierskap er nøkkelen. Mottakerne er ikke passive – de er engasjerte, myndiggjorte og transformerte.

«En frivillig er ikke bare noen som slår i en spiker. De er en katalysator for sosial endring.»

Roberto Pătrașcoiu, Habitat for Humanity Romania, 2025

Utfordringer og løsninger

- Utfordringene inkluderer å balansere hastighet med langsiktig kvalitet, sikre tilgjengelige ressurser og imøtekomme de komplekse behovene til marginaliserte samfunn.
- Habitat responderer ved å bygge inn motstandskraft i alle faser, med fokus på verdighet, kontinuitet og partnerskap.

Bærekraftsstrategier

Den sirkulære fondsmodellen sikrer at investeringer reinvesteres. Langsiktige partnerskap med selskaper og kommuner sikrer kontinuitet. Habitat for Humanity Romania investerer i påvirkningsarbeid for å påvirke systemisk boligpolitikk, og legger til rette for robusthet utover individuelle prosjekter.

Overførbarhet og skalering

Trefasemodellen kan overføres til enhver kontekst som står overfor katastrofer eller boligkriser. Kombinasjonen av rask respons, samskaping og langsiktig planlegging for robusthet har allerede blitt replikert nasjonalt og internasjonalt.

Leksjoner lært og anbefalinger

Start med bolig, avslutt med verdighet: trygt husly er grunnlaget folk bygger opp livene sine fra.

Ikke overfokuser på fart - restitusjon handler også om å bygge relasjoner, ikke bare vegger.

Frivillig arbeid er transformerende- for lokalsamfunnet og for den frivillige.

Frivillige er ikke bare hjelpere; de blir en del av historien.»

Anekdoter er viktige, men det gjør også langtidsstudier: «Vi trenger mer langsiktig forskning for å fullt ut fange effekten. Men historier hjelper oss å føle sannheten bak dataene.»

Jobb med - ikke for - lokalsamfunn. Samskaping øker bærekraft og tillit.

Tverrsektorielt samarbeid skaper systemiske endringer: «NGO-er, lokale myndigheter og bedrifter må komme sammen hvis vi ønsker å bygge varige lokalsamfunn.»

Leitrim frivilligsenter

GEOGRAFISK OMFANG

Irland (nasjonalt, med sterk lokal tilstedeværelse i byer og sogn)

LEDENDE ORGANISASJON

Leitrim frivilligsenter

ETABLERINGSÅR

2020

HOVEDMÅL

- Styrking av samfunnets motstandskraft ved å koble mennesker til saker som betyr noe
- Bygge samarbeid på tvers av Nord- og Sør-Leitrim, tradisjonelt delt etter geografi
- Å gå fra en kultur preget av knapphet til en kultur preget av delt kapasitet og gjensidig støtte

**Leitrim
Volunteer Centre**
Ionad d'Obair Dheonach Liatroim

Leitrim Volunteer Centre (LVC) ble grunnlagt i oktober 2020 og vokste fra en liten lokal frivillighetsinformasjonstjeneste til et fylkesdekkende knutepunkt som koblet sammen frivillige og organisasjoner. Med støtte fra Volunteer Ireland og tidlig oppsøkende arbeid fra den første ansatte, bygde senteret raskt sterke fylkesdekkende relasjoner. Det tilbyr opplæring, støtte, bakgrunnsjekk og Garda-godkjenning, alt med sikte på å styrke lokal kapasitet. Etter pandemien introduserte senteret Community Volunteers-programmet og samarbeidet med fylkesrådet om initiativer som en felles bilordning og støtte til nyankomne fra Ukraina og andre steder i fylket.

For LVC betyr robusthet i lokalsamfunn å pleie sterkt internt samarbeid og eksterne partnerskap – både med fylkeskommunen og lokale grupper. Det handler om å erstatte konkurranse med samarbeid, å bevege seg forbi en knapphetstankegang for å bygge en kultur av gjensidig støtte. Selv om det tar tid, er denne kollektive tilnærmingen nøkkelen til å skape et mer sammenkoblet og robust fylke.

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

- Leitrim Frivilligsenter skreddersyr arbeidet sitt til lokale behov, og starter hvert år med oppsøkende arbeid for å knytte sammen frivillige og organisasjoner, og styrke både tjenester og sosiale forbindelser. Daglige aktiviteter inkluderer registrering av frivillige, støtte til samfunnsgrupper og gjennomføring av kulturelle og velværearangementer som engasjerer ukrainske og internasjonale beskyttelsessamfunn.
- Den tidligere ordningen med frivillige biler illustrerte hvordan frivilligstyrte initiativer kan fylle mangler i tjenestene, støtte sårbare innbyggere og redusere presset på nødetatene. Mer generelt forbereder frivillige biler lokalsamfunn på kriser ved å bygge daglige nettverk av støtte og motstandskraft.
- Opplæring og formidling er sentrale verktøy. Nylige workshops fokuserte på kommunikasjons- og lytteferdigheter, samt en teambuildingøvelse ved bruk av Enneagram-modellen. Dette forbedret selvinnsikt og samarbeid blant både ansatte og frivillige, og styrket grunnlaget for kollektiv handling.

Finansiering

- Leitrim frivilligsenter finansieres hovedsakelig av Department of Rural and Community Development, med tilleggssinntekter fra Garda-godkjenningstjenester og romutleie til den lokale arbeidsformidlingen. Disse mindre finansieringsstrømmene gir nyttige «ekstratjenester» som bidrar til at driften går knirkefritt.
- Finansiell bærekraft støttes gjennom transparent rapportering og konsekvent kommunikasjon av resultater til finansieringskilder som departementet og Volunteer Ireland. Å demonstrere tydelig effekt rettferdiggjør fortsatt investering. Lokalt sikrer tilpassningsevne til utviklende samfunnsbehov – enten det er knyttet til klimaendringer eller andre utfordringer – at senteret forblir relevant og styrker argumentet for fortsatt støtte.

Tverrsektorielt samarbeid

- Leitrim Volunteer Centre samarbeider tett med lokale partnere, som Leitrim Age Friendly Alliance, for å koordinere initiativer som imøtekommer lokalsamfunnets behov, inkludert transport og integreringsstøtte for asylsøkere og ukrainere. Frivillig engasjement gjennom festivaler, nyhetsbrev, opplæring og innsjekkinger styrker kommunikasjonen og skaper et robust nettverk for felles mål.
- Samarbeid med nabolandenes frivilligsentre, spesielt Sligo, er også sentralt. Sentrene utveksler ideer, koordinerer rundt arrangementer som den nasjonale frivillighetsuken og henviser frivillige til hverandres prosjekter. Denne ånden av å dele ressurser i stedet for å konkurrere sikrer sterkere tjenester, unngår dobbeltarbeid og styrker til syvende og sist samfunnets robusthet.

Achievements and Impact

- Leitrim Volunteer Centre has strengthened community resilience by fostering positivity, empowerment and a sense of shared purpose. In a context often dominated by negative news, the Centre shows people they can make a difference, helping communities unite and recover more effectively from challenges.
- Impact is measured through iVOL, the national volunteering database, and regular surveys, with around 90% positive feedback. Alongside this, personal stories highlight the real difference the Centre makes.
- Since its launch, LVC has become a valued part of the county, recognised by local authorities, development companies, and the PPN. Nearly 1,000 volunteers and 125 organisations are now involved, impressive numbers for a small rural area. Collaboration with the PPN has further expanded reach, supporting training in governance, Canva, risk assessment, and racism awareness, while building stronger networks and trust across the community.

A standout example is the nature mural at Childhood Days daycare in Drumshambo, created by 15 volunteers from Ireland and different international communities. The vibrant mural brightened the space and fostered meaningful volunteer experiences, boosting community engagement and inspiring others. Alongside this, support for cancer patients, asylum seekers, and Ukrainian communities strengthens ties and builds resilience through collaboration.

Community & volunteer engagement

- Community engagement often begins with events, creating pathways for deeper involvement.
- While outreach uses the national database, success mainly comes from personal follow-up—turning positive experiences into lasting connections. This flexible, relationship-based approach, including outreach to IPAS centres, helps build trust and sustain engagement.
- Volunteer involvement is maintained through training, free courses and social activities that help people feel valued and connected.
- Diversity workshops and team-building further strengthen resilience and inclusion.

Challenges & Solutions

- Transport is one of the biggest and most persistent challenges, with limited options affecting access and inclusion.
- Progress can feel slow and frustrating, with little immediate change.
- Risk of discouragement when barriers remain despite repeated efforts.
- Engaging at every level—local government, national government, TDs, MEPs—to keep the issue on the agenda.
- Using persistence and advocacy as long-term strategies, “planting seeds” and keeping the problem visible until change is possible.
- Maintaining courage and resilience, acting as a consistent voice for the community and building momentum over time.

Prestasjoner og innvirkning

- Leitrim frivilligsenter har styrket samfunnets robusthet ved å fremme positivitet, myndiggjøring og en følelse av felles mål. I en kontekst som ofte domineres av negative nyheter, viser senteret folk at de kan gjøre en forskjell, og hjelpe lokalsamfunn med å forene seg og komme seg mer effektivt etter utfordringer.
- Effekten måles gjennom iVOL, den nasjonale frivillighetsdatabasen, og regelmessige undersøkelser, med rundt 90 % positive tilbakemeldinger. I tillegg til dette fremhever personlige historier den virkelige forskjellen senteret gjør.
- Siden lanseringen har LVC blitt en verdifull del av fylket, anerkjent av lokale myndigheter, utviklingsselskaper og PPN. Nesten 1000 frivillige og 125 organisasjoner er nå involvert, imponerende tall for et lite landlig område. Samarbeidet med PPN har ytterligere utvidet rekkevidden, og støttet opplæring i styresett, Canva, risikovurdering og bevissthet om rasisme, samtidig som det bygger sterkere nettverk og tillit i hele lokalsamfunnet.

Et enestående eksempel er naturveggmaleriet på Childhood Days barnehage i Drumshambo, laget av 15 frivillige fra Irland og forskjellige internasjonale samfunn. Det fargerike veggmaleriet lyste opp lokalet og fremmet meningsfulle frivillighetsopplevelser, noe som økte samfunnsengasjementet og inspirerte andre. Ved siden av dette styrker støtten til kreftpasienter, asylsøkere og ukrainske samfunn bånd og bygger motstandskraft gjennom samarbeid.

Samfunns- og frivillig engasjement

- Samfunnsengasjement starter ofte med arrangementer, som skaper veier for dypere involvering.
- Selv om oppsøkende arbeid bruker den nasjonale databasen, kommer suksess hovedsakelig fra personlig oppfølging – som gjør positive opplevelser om til varige forbindelser. Denne fleksible, relasjonsbaserte tilnærmingen, inkludert oppsøkende arbeid til IPAS-sentre, bidrar til å bygge tillit og opprettholde engasjement.
- Frivillig engasjement opprettholdes gjennom opplæring, gratis kurs og sosiale aktiviteter som hjelper folk å føle seg verdsatt og tilhørende.
- Mangfoldsworkshops og teambuilding styrker motstandskraft og inkludering ytterligere.

Utfordringer og løsninger

- Transport er en av de største og mest vedvarende utfordringene, med begrensede alternativer som påvirker tilgang og inkludering.
- Fremgang kan føles treg og frustrerende, med lite umiddelbar endring.
- Risiko for motløshet når barrierer vedvarer til tross for gjentatte anstrengelser.
- Engasjere seg på alle nivåer – lokale myndigheter, nasjonal regjering, parlamentsmedlemmer, parlamentsmedlemmer – for å holde saken på dagsordenen.
- Bruke utholdenhet og påvirkningsarbeid som langsiktige strategier, «så frø» og holde problemet synlig inntil endring er mulig.
- Opprettholde mot og motstandskraft, fungere som en konsekvent stemme for samfunnet og bygge momentum over tid.

Sustainability Strategies

- The future of the initiative relies on strong resources and committed people. Support from the Department of Rural and Community Development has grown in recent years, with leadership from officials who bring valuable expertise. Locally, maintaining a capable and dedicated team—both staff and board—is essential, alongside active collaboration with community, voluntary, and statutory partners.
- Long-term sustainability will come from persistence: continuing what works, learning from mistakes, and adapting to new challenges. This steady commitment ensures the Centre can keep growing and serving the community into the future.

Transferability and Scaling

LVC is part of Ireland's network of 29 Volunteer Centres, ensuring replication in every county. Its collaboration with Sligo demonstrates how models can be adapted across borders.

Lessons Learnt and Recommendations

To start a community group in Leitrim, it's essential to first research and confirm there's a genuine need for your project. Gathering clear evidence helps ensure you're addressing real community priorities. Next, bring together a small team of passionate people who want to make a difference. Registering with the PPN connects you to other local groups and valuable resources.

Compliance—making sure policies, procedures, and risk assessments are in place—can be daunting, but the Volunteer Centre offers support to help navigate these requirements. Finding the right volunteers is key; it's about quality and commitment, not just numbers.

Throughout the process, don't hesitate to ask for help and lean on support networks. Starting a community initiative is gradual and requires flexibility, persistence, and collaboration to build lasting resilience.

Josephine Stroker, Leitrim Volunteer Centre, 2025

Bærekraftsstrategier

- Initiativets fremtid er avhengig av ressurser og engasjerte mennesker. Støtten fra Department of Rural and Community Development har økt de siste årene, med lederskap fra tjenestemenn som bringer verdifull ekspertise. Lokalt er det viktig å opprettholde et dyktig og dedikert team – både ansatte og styre – i tillegg til aktivt samarbeid med lokale, frivillige og lovpålagte partnere.
- Langsiktig bærekraft vil komme fra utholdenhet: å fortsette med det som fungerer, lære av feil og tilpasse seg nye utfordringer. Denne stødige forpliktelsen sikrer at senteret kan fortsette å vokse og tjene lokalsamfunnet i fremtiden.

Overførbarhet og skalering

LVC er en del av Irlands nettverk av 29 frivilligsentre, som sikrer replikering i alle fylker. Samarbeidet med Sligo viser hvordan modeller kan tilpasses på tvers av landegrensener.

Leksjoner lært og anbefalinger

For å starte en lokalsamfunnsgruppe i Leitrim er det viktig å først undersøke og bekrefte at det er et reelt behov for prosjektet ditt. Å samle tydelige bevis bidrar til å sikre at du tar tak i reelle lokalsamfunnsprioriteringer. Deretter samler du et lite team av lidenskapelige mennesker som ønsker å gjøre en forskjell. Ved å registrere deg i PPN får du kontakt med andre lokale grupper og verdifulle ressurser.

Etterlevelse – å sørge for at retningslinjer, prosedyrer og risikovurderinger er på plass – kan være skremmende, men Frivilligsentralen tilbyr støtte for å navigere disse kravene. Å finne de riktige frivillige er nøkkelen; det handler om kvalitet og engasjement, ikke bare tall.

Ikke nøl med å be om hjelp og støtte deg på støttenettverk gjennom hele prosessen. Å starte et lokalt initiativ skjer gradvis og krever fleksibilitet, utholdenhet og samarbeid for å bygge varig motstandskraft.

Josephine Stroker, Leitrim frivilligsenter, 2025

Fra lys til arv: Bygge samfunnets motstandskraft gjennom kunst, minne og tilstedeværelse

GEOGRAFISK OMFANG

Cluj-Napoca, Romania

LEDENDE ORGANISASJON

Daisler-foreningen

ETABLERINGSÅR

2016

HOVEDMÅL

- Å skape følelsesmessig resonante offentlige rom som forbinder mennesker med hverandre og omgivelsene sine
- Å gjøre kunst og kultur tilgjengelig for lokalsamfunn som i dag står utenfor eller har begrenset tilgang til kulturtilbud.
- Å bruke hukommelse, identitet og historiefortelling som verktøy for inkludering og motstandskraft
- Å gjenoppbygge tillit gjennom kontinuitet og emosjonell tilstedeværelse, ikke formelle inngrep
- Å gi lokalsamfunn mulighet til å uttrykke og forme sine egne fortellinger gjennom lette og offentlige budskap

Daisler Association ble grunnlagt i Cluj-Napoca og er en kulturell NGO som er dedikert til å styrke motstandskraft gjennom offentlig kunst, minner, lys og langsiktig tilstedeværelse. Arbeidet deres inkluderer flere prosjekter som Lights On, Memoriile Luminii, Spotlight on Heritage, Pop-Up Light Lab og Collaboratorium, som alle er utformet for å forsterke lokalsamfunnets stemmer, knytte mennesker følelsesmessig sammen og dyrke tillit og handlekraft. Ved å møte mennesker der de er – følelsesmessig, fysisk og kulturelt – tilbyr foreningen autentiske, ikke-institusjonelle opplevelser som fører til vedvarende transformasjon.

For Daisler bygges motstandskraft gjennom tilstedeværelse. Samfunnets motstandskraft oppstår ikke fra strategier på papiret, men fra autentiske møter der folk føler seg sett, hørt og husket. Foreningen mener at motstandskraft vokser når minner, følelser og hverdagsliv blir gjenkjent i offentlige rom. «Vi bringer lys, men det er menneskene som gir det mening», sier direktør Andi Daiszler.

Core Activities and Approaches

The association runs multiple projects, each addressing a specific social or emotional need:

- Lights On brings illuminated words into public spaces, creating shared experiences of beauty and reflection.
- Memoriile Luminii collects stories about light from older generations and turns them into installations that honour memory and identity.
- Spotlight on Heritage reimagines neglected heritage sites, making them visible again through light art.
- Pop-Up Light Lab opens playful, inclusive explorations of science and creativity for children and families.
- Collaboratorium places artists in residence within small towns, where they live alongside locals and co-create interventions grounded in daily life.

A typical workflow starts with listening, continues through co-creation, and is sustained by returning. Small gestures like sharing meals, remembering names or involving the same people again, are intentional acts of continuity that build long-term trust.

Financing

- Funding is often scarce, coming from modest grants, corporate support for logistics, and small donations.
- The association leverages its reputation for care and authenticity to attract resources.
- Companies donate materials because they connect emotionally with the mission.
- Sustainability depends less on infrastructure and more on intention, alliances and the credibility built with communities.

Cross-sector cooperation

Collaboration is never symbolic but embedded in every step:

- Residents choose the phrases for installations, children invent vocabulary for light, elders contribute their stories, and artists join not for prestige but for meaningful connection.
- Local authorities are increasingly open to the work because they see the tangible civic effects.
- Corporations have provided materials or logistical support with genuine enthusiasm.

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

Foreningen driver flere prosjekter, som hvert adresserer et spesifikt sosialt eller emosjonelt behov:

- Lights On bringer opplyste ord inn i offentlige rom, og skaper felles opplevelser av skjønnhet og refleksjon.
- Memoriile Luminii samler historier om lys fra eldre generasjoner og gjør dem om til installasjoner som hedrer minne og identitet.
- Spotlight on Heritage gjenskaper forsømte kulturminner og gjør dem synlige igjen gjennom lyskunst.
- Pop-Up Light Lab åpner for lekne og inkluderende utforskninger av vitenskap og kreativitet for barn og familier.
- Collaboratorium plasserer kunstnere i residens i små byer, hvor de bor sammen med lokalbefolkningen og er med på å skape intervensjoner forankret i dagliglivet.

En typisk arbeidsflyt starter med lytting, fortsetter gjennom samskaping og opprettholdes ved å komme tilbake. Små gester som å dele måltider, huske navn eller involvere de samme menneskene igjen, er bevisste handlinger av kontinuitet som bygger langsiktig tillit.

Finansiering

- Finansiering er ofte knapp, og kommer fra beskjedne tilskudd, bedriftsstøtte til logistikk og små donasjoner.
- Foreningen utnytter sitt rykte for omsorg og autentisitet for å tiltrekke seg ressurser.
- Bedrifter donerer materialer fordi de har en følelsesmessig tilknytning til oppdraget.
- Bærekraft avhenger mindre av infrastruktur og mer av intensjon, allianser og troverdigheten som bygges opp med lokalsamfunn.

Tverrsektorielt samarbeid

Samarbeid er aldri symbolsk, men integrert i hvert trinn:

- Beboere velger fraser for installasjoner, barn finner opp ordforråd for lys, eldre bidrar med sine historier, og kunstnere blir med ikke for prestisje, men for meningsfull tilknytning.
- Lokale myndigheter er stadig mer åpne for arbeidet fordi de ser de konkrete samfunnsmessige effektene.
- Bedrifter har bidratt med materiell eller logistisk støtte med genuin entusiasme.

Resultateter og innvirkning

- Emosjonell helbredelse og tilknytning i fragmenterte eller underengasjerte samfunn
- Spontane handlinger med samfunnsengasjement: opprydding, dekorasjoner, frivillig arbeid
- Økt følelse av stolthet og eierskap til offentlige rom
- Mer inkluderende deltakelse fra folk ofte utenfor kulturprogrammene
- Lokale myndigheter i økende grad åpne for kulturelle og emosjonelle inngrep
- Dyp tillit i lokalsamfunnet på grunn av langvarig tilstedeværelse og gjenbesøk
- Ungdomsengasjement gjennom lek, nysgjerrighet og hukommelsesbaserte intervensjoner

Samfunns- og frivillig engasjement

- Deltakelse er ikke symbolsk – det er kjernen. Beboere velger lysbudskapene, bidrar med historier og hjelper til med å sette opp installasjoner. Barn definerer vokabular for lys, eldre donerer emosjonelle minner, og kunstnere blir med ikke for berømmelse, men for meningsfullt arbeid.
- I et nabolag i Cluj var uttrykket «Sammen er bedre» ikke bare et slagord – det førte til at naboer vasket, dekorerte og beskyttet fellesområdene sine.
- I en annen sammenheng sa en frivillig: «For første gang føler jeg meg nyttig.» En eldre person gråt da hun så barndomshistorien sin projisert over en bygning: «Det føltes som om minnene mine ble levende igjen.»
- Bedrifter støttet logistikken, ikke av forpliktelse, men fordi arbeidet ga gjenklang – «Vi ønsker også å bringe lys», sa en direktør i kabelselskapet da han donerte materialer.
- Artister velges ikke bare for ferdigheter, men også for emosjonell tilgjengelighet – «Du må være til stede, ikke bare opptre.»

Utfordringer og løsninger

- Utfordringene inkluderer knapp finansiering, skjørheten i uformelt engasjement og skepsis fra institusjoner.
- Daisler reagerer ved å være konsekvent, holde intervensjonene lave og demonstrere effekt gjennom autentisk deltakelse. Ved å opprettholde tilstedeværelsen har foreningen gradvis snudd skepsis til tillit.

Bærekraftsstrategier

- Arbeidet er ofte underfinansiert, men det fortsetter gjennom allianser, beskjedne ressurser og et rykte for omsorg. Fordi lokalsamfunnet ser det som ekte, bidrar de til å opprettholde det.
- Modellen er bærekraftig fordi den er lett, fleksibel og relasjonell. Ingen installasjoner er identiske, men alle deler en oppriktighet som lokalsamfunnene anerkjenner. Sammenslutningen er avhengig av intensjon, tillit og lokalsamfunnenes vilje til å videreføre arbeidets ånd.

Overførbarhet og skalering

- Daislers modell er lett, relasjonell og replikerbar. Den fungerer fordi den tilpasser seg konteksten – ingen installasjoner ser like ut, men alle deler en emosjonell sannhet.
- Overførbarheten ligger i enkelhet og oppriktighet: emosjonell relevans, samskaping, lavkostnadslogistikk og en ikke-institusjonell tone. Prosjekter har blitt kopiert i andre byer og landlige tettsteder over hele Romania.

Leksjoner lært og anbefalinger

«Du bygger ikke motstandskraft ved å gi den et navn - du bygger den ved å være der, igjen og igjen.»

«Vi bringer lys, men det er menneskene som gir det mening.»

«Vi planla ikke for påvirkning. Vi fulgte følelsene, og resten fulgte oss.»

Andi Daiszler, Daisler-foreningen, 2025

Ja til eldre – Tenketank på Bogstad

GEOGRAFISK OMFANG

Oslo, Norge – med nasjonal digital rekkevidde

LEDENDE ORGANISASJON

Uformell seniortenketank koordinert av Odd Grann

ETABLERINGSÅR

2008

HOVEDMÅL

- Å forbedre livskvaliteten og motstandskraften blant eldre ved å fremme mental aktivitet, relasjoner og samfunnsengasjement.

Ja til eldre er en uformell tenketank med base i Oslo, etablert i 2008, med nasjonal digital rekkevidde. Hovedformålet er å forbedre livskvalitet og motstandskraft blant eldre voksne ved å fremme intellektuell aktivitet, relasjoner og samfunnsengasjement. Initiativet viser at aldring ikke betyr tilbaketrekning, men snarere aktivt bidrag til samfunnet.

For Ja til eldre betyr resiliens å opprettholde mental smidighet, sterke sosiale nettverk og samfunnsinnflytelse i en alder der folk ofte blir oversett. Gruppen ser ikke på eldre som passive mottakere av omsorg, men som medskapere av løsninger som gagnar hele lokalsamfunn.

Core Activities and Approaches

The initiative is centered around a small, consistent group of seniors who meet bi-weekly at Bogstad to discuss topics relevant to older people and society at large. Each meeting includes:

- a prepared introduction on a relevant issue
- a structured roundtable discussion
- a follow-up session if needed.

Ideas are developed into proposals and, where appropriate, passed to public authorities, organisations or the media.

Beyond the think tank, the initiative hosts:

- Stormøter (“large meetings”) twice a year with 100+ attendees, music and expert speakers
- smaller recurring gatherings in Lillestrøm, attended by 50–100 people
- livestreamed events reaching up to 4,000 digital followers
- Tiden Nå, an online publication focusing on senior issues.

Financing

Funding has come from Gjensidigestiftelsen, local sponsorships, crowdfunding and modest membership contributions. Private donors also support the initiative. Financial resources are always limited, as most foundations prioritise children and youth. The group compensates for scarce funding with creativity, volunteer spirit and low-cost operations.

Cross-sector cooperation

- While the initiative does not operate formal partnerships, it successfully promotes ideas to:
  - Local governments and city departments
  - Public broadcasters (e.g. NRK)
  - Transport authorities (e.g. Ruter)
  - Schools and churches (for intergenerational learning)

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

Initiativet er sentrert rundt en liten, fast gruppe eldre som møtes annenhver uke på Bogstad for å diskutere temaer som er relevante for eldre og samfunnet generelt. Hvert møte inkluderer:

- en forberedt innledning om et relevant problem
- en strukturert rundebordsdiskusjon
- en oppfølgingssamtale om nødvendig.

Ideer utvikles til forslag og sendes der det er hensiktsmessig til offentlige myndigheter, organisasjoner eller media.

Utover tenketanken er initiativet vertskap for:

- Stormøter to ganger i året med over 100 deltakere, musikk og ekspertforedragsholdere
- mindre, tilbakevendende samlinger i Lillestrøm, med 50–100 deltakere
- direkte sendte arrangementer som når opptil 4000 digitale følgere
- Tiden Nå, en nettpublikasjon med fokus på seniorsaker.

Finansiering

Finansieringen har kommet fra Gjensidigestiftelsen, lokale sponsorer, crowdfunding og beskjedne medlemsbidrag. Private givere støtter også initiativet. De økonomiske ressursene er alltid begrensede, ettersom de fleste stiftelser prioriterer barn og unge. Gruppen kompenseres for knapp finansiering med kreativitet, frivillighetsånd og lavkostnadsdrift.

Tverrsektorielt samarbeid

Selv om initiativet ikke driver formelle partnerskap, fremmer det lykkes med å fremme ideer til:

- Lokale myndigheter og byavdelinger
- Offentlige kringkastere (f.eks. NRK)
- Transport authorities (e.g. Ruter)
- Skoler og kirker (for læring på tvers av generasjoner)

Achievements and Impact

Impact is measured through attendance, participation, social media interaction and direct feedback.

Key achievements include:

- creation of new senior-focused media and transport services
- public protest campaigns that reinstated NRK P1+ after threatened closure
- improved elderly mobility across Oslo through “Pink Buses”
- documented cases of emergency ID cards saving lives
- thousands of seniors connected through events and digital platforms
- The group was awarded the Oslo Vestre Aker Culture Prize in 2020 for its contribution to senior welfare and innovation.
- The initiative builds mental resilience, reduces loneliness, and creates opportunities for active participation and learning – all of which are critical for societal preparedness and cohesion.

When NRK attempted to cancel P1+, public backlash - coordinated by the group - led to the programme's reinstatement. The “Pink Buses” continue to improve accessibility and well-being for thousands of seniors across Oslo.

Community & volunteer engagement

The think tank is entirely volunteer-driven. Seniors participate because the discussions are meaningful and stimulating. Retention relies on intellectual engagement, friendships and a sense of purpose, rather than formal structures. Younger volunteers have also joined as tutors in intergenerational projects, gaining valuable experience.

Challenges & Solutions

- Natural attrition: the aging group is shrinking
- Difficulty attracting new participants due to stigma around the word "elderly"
- Limited media attention and public visibility
- Financial constraints limiting outreach
- Developed small-group dialogue models to lower participation barriers
- Encouraged peer recruitment among friends and neighbors
- Took a strategic pause to rebuild contact lists and rebrand outreach
- Created practical tools (e.g., emergency cards) and appealing content (e.g., P1+ programming)

Resultateter og innvirkning

Effekt måles gjennom oppmøte, deltakelse, interaksjon på sosiale medier og direkte tilbakemeldinger. Viktige resultater inkluderer:

- opprettelse av nye medie- og transporttjenester rettet mot eldre
- offentlige protestkampanjer som gjeninnførte NRK P1+ etter truet nedleggelse
- forbedret Eldres mobilitet i Oslo gjennom Aldersvennlig Transport
- dokumenterte tilfeller der nød-ID-kort redder liv
- Tusenvis av eldre koblet sammen gjennom arrangementer og digitale plattformer
- Gruppen ble tildelt Oslo Vestre Akers kulturpris i 2020 for sitt bidrag til Eldres velferd og innovasjon.
- Initiativet bygger mental robusthet, reduserer ensomhet og skaper muligheter for aktiv deltakelse og læring – alt dette er avgjørende for samfunnsberedskap og samhold.

Da NRK forsøkte å kansellere P1+, førte offentlig motreaksjon – koordinert av gruppen – til at programmet ble gjenopptatt.

De «Rosa bussene» fortsetter å forbedre tilgjengeligheten og velværet for tusenvis av eldre i Oslo.

Samfunns- og frivillig engasjement

Tenketanken er utelukkende drevet av frivillige. Seniorer deltar fordi diskusjonene er meningsfulle og stimulerende. Retensjon er avhengig av intellektuelt engasjement, vennskap og en følelse av formål, snarere enn formelle strukturer. Yngre frivillige har også blitt med som veiledere i generasjonsovergrepene prosjekter, og fått verdifull erfaring.

Utfordringer og løsninger

- Naturlig avgang: eldregruppen krymper
- Vanskeligheter med å tiltrekke seg nye deltakere på grunn av stigma rundt ordet «eldre»
- Begrenset medieoppmerksomhet og offentlig synlighet
- Økonomiske begrensninger som begrenser oppsøkende virksomhet
- Utviklet modeller for dialog i små grupper for å redusere deltakelsesbarrierer
- Oppmuntret til rekruttering av likemenn blant venner og naboer
- Tok en strategisk pause for å gjenoppbygge kontaktlister og gi nytt merkevarebygg
- Laget praktiske verktøy (f.eks. nødkort) og tiltalende innhold (f.eks. P1+-programmering)

Bærekraftsstrategier

Gruppen har som mål å forvandle sitt nåværende sted i Lillestrøm til et nasjonalt møtested for seniorinitiativer, som kombinerer fysiske arrangementer med digital kringkasting. Temaer som trygg bolig og digital mestring står sentralt.

Overførbarhet og skalering

Modellen er fullt åpen for replikering. Den har allerede inspirert lignende grupper i andre byer. Tenketanken promoterer metodene sine fritt og oppfordrer andre til å danne lokale diskusjonsfora.

Leksjoner lært og anbefalinger

«Start i det små. Definer et reelt, spesifikt behov. Ikke begynn med et ønske om å hjelpe – begynn med å forstå nøyaktig hva som trengs. Hvis du dekker et reelt behov, vil andre følge etter.»

«De du ønsker å hjelpe er kundene dine. Og det er de frivillige også. Lytt til dem begge.»

Ja til eldre, 2025

Bygge motstandskraft gjennom omsorg – Historien om Norsk Kvinners Sanitetsforening

GEOGRAFISK OMFANG

Landsdekkende (Norge)

LEDENDE ORGANISASJON

Norske Kvinners Sanitetsforening, med 500 lokallag, 19 regionale avdelinger og et nasjonalt sekretariat i Oslo

ETABLERINGSÅR

1896

HOVEDMÅL

- Å styrke samfunnets motstandskraft gjennom omsorg, helse, beredskap og inkludering, med særlig fokus på kvinner og familier.

NKS (Norske Kvinners Sanitetsforening) ble grunnlagt i 1896 og er en av Norges eldste og største kvinneorganisasjoner. Med 500 lokallag, 19 regionale avdelinger og et nasjonalt sekretariat, er organisasjonens oppgave å styrke motstandskraft gjennom omsorg, helse, beredskap og inkludering, spesielt for kvinner og familier.

For NKS er motstandskraft dypt praktisk og relasjonelt. Det betyr å sørge for at lokalsamfunn er forberedt på nødsituasjoner, samtidig som man bygger emosjonelle og sosiale sikkerhetsnett. Omsorg, helsekunnskap og kvinnelig lederskap danner ryggraden i tilnærmingen deres.

Core Activities and Approaches

NKS operates across three levels: national, regional (fylkeslag), and local (lokallag). Local chapters are autonomous legal entities that lead all operational work, including volunteer mobilisation, events, and emergency response. Their typical activities include:

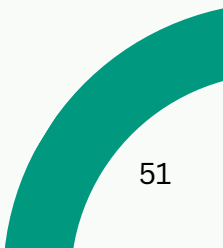
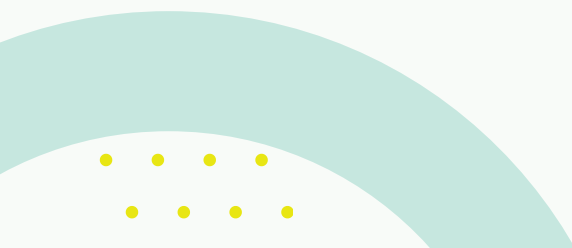
- Emergency preparedness drills and collaborations with municipalities
- “Safety gatherings” (Trygghetstreff) promoting practical and emotional preparedness
- Public outreach on personal emergency planning
- Registering defibrillators and conducting first aid training
- Educational outreach in schools and universities
- Ongoing recruitment and support of volunteers
- Maintaining volunteer contact groups ready to be mobilised in crisis situations.
- Typical working methods include digital briefings and monthly webinars, national training programmes in health and care, role-specific on-boarding and guidance, awareness campaigns (e.g., “7-day emergency supply” checklist).

Financing

- Membership fees
- Grassroots fundraising events
- Contributions to national funds (Women’s Health Research Fund and Children & Youth Fund)
- Project-based grants from public and private sources
- Political advocacy for earmarked state funding

Cross-sector cooperation

- NKS maintains formal agreements with municipalities for crisis mobilisation. It works closely with police, fire brigades, civil defence and the home guard.
- Partnerships with the private sector are limited and carefully managed to preserve independence.

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

NKS opererer på tre nivåer: nasjonalt, regionalt (fylkeslag) og lokalt (lokallag). Lokale avdelinger er autonome juridiske enheter som leder alt operativt arbeid, inkludert frivillig mobilisering, arrangementer og beredskap. Deres typiske aktiviteter inkluderer:

- Beredskapsøvelser og samarbeid med kommuner
- «Trygghetstreff» som fremmer praktisk og emosjonell beredskap
- Offentlig informasjon om personlig beredskapsplanlegging
- Registrering av hjertestartere og gjennomføring av førstehjelpsopplæring
- Utdanningsoppmøte i skoler og universiteter
- Løpende rekruttering og støtte av frivillige
- Opprettholde frivillige kontaktgrupper klare til å mobiliseres i krisesituasjoner.
- Typiske arbeidsmetoder inkluderer digitale orienteringer og månedlige webinarer, nasjonale opplæringsprogrammer innen helse og omsorg, rollespesifikk onboarding og veiledning, bevissthetskampanjer (f.eks. sjekklister for «7-dagers nødforsyning»).

Finansiering

- Medlemsavgifter
- Innsamlingsaksjoner for grasrota
- Bidrag til nasjonale fond (Fondet for kvinnehelseforskning og Fondet for barn og unge)
- Prosjektbaserte tilskudd fra offentlige og private kilder
- Politisk påvirkningsarbeid for øremerket statlig finansiering

Tverrsektorielt samarbeid

- NKS har formelle avtaler med kommuner for krisemobilisering. De samarbeider tett med politi, brannvesen, sivilforsvaret og heimevernet.
- Partnerskap med privat sektor er begrenset og forvaltes nøye for å bevare uavhengighet.

Resultater og innvirkning

Gjennom beredskapsopplæring, omsorgsbaserte tiltak og langsiktig tilstedeværelse i lokalsamfunnet styrker NKS både den psykologiske og praktiske motstandskraften i det norske samfunnet betydelig.

Effekten er tydelig i:

- Medlemsvekst og engasjement
- Tilbakemeldinger og deltakelse i offentlige arrangementer
- Institusjonell adopsjon av tidligere initiativer (f.eks. kommunal overtakelse av helsestasjoner for svangerskapsforebyggende barn som opprinnelig ble utviklet av NKS)
- Økt bevissthet om beredskap og mental robusthet
- Myndiggjøring av kvinner og frivillige på grasrotnivå
- Bedre beredskap og inkludering i lokalsamfunnene
- Offentlig psykisk helsehjelp gjennom initiativer som rådgivningssentre for pårørende til rusmisbrukere
- Forhøyet samfunnsdebatt rundt personlig og kollektiv beredskap.
- Responser i lokalsamfunnet er generelt positiv, selv om den offentlige bevisstheten om NKS fortsatt er lavere enn ønsket. Fastelavnsris (dekorerte kvister som selges årlig) er et av de mest anerkjente offentlige symbolene, og inntektene finansierer viktig forskning på kvinners helse.

NKS' nettverk av rådgivningssentre for familier rammet av rusmisbruk tilbyr gratis støtte over hele landet. Dette initiativet, som nå delvis finansieres over statsbudsjettet, har hatt målbare effekter på enkeltpersoner, familier og offentlig politikk.

Samfunns- og frivillig engasjement

Frivillige er involvert i både kontinuerlige og ad hoc-aktiviteter. Motivasjon og engasjement opprettholdes gjennom:

Lavterskel, meningsfulle aktiviteter (f.eks. håndarbeid, baking, kunnskapsdeling)
Regelmessige digitale møter og oppdateringer fra sekretariatet
Store nasjonale og regionale samlinger med opplæring og sosialisering
Muligheter for å utvikle lederskap og spesialisering i organisasjonen.

Utfordringer og løsninger

- Rekruttering av nye medlemmer, spesielt yngre generasjoner
- Synlighet i det offentlige rom
- Unngå overdreven avhengighet av aldrende frivilligrupper
- Balansering av frivillighetsetos med potensielle kommersielle partnerskap
- Økt fokus på tilgjengelige, interessebaserte inngangspunkter for nye frivillige
- Oppsøkende arbeid gjennom skoler, helseinstitusjoner og samfunnshus
- Publikumsrettede aktiviteter som informasjonsstander og skolebesøk
- Strategisk bruk av nasjonale medier og politisk innflytelse

Bærekraftsstrategier

- Aktivt politisk engasjement for å sikre finansiering til kritiske initiativer
- Opprettholde innsamlingsaksjoner på grasrotnivå gjennom lotterier, basarer og salg av «fastelavnsris».
- Bygge intern kapasitet gjennom opplæring og desentralisert ansvar
- Fokuser på lavkostnads- og effekttiltak som er i tråd med samfunnets verdier.

Overførbarhet og skalering

Ettersom NKS allerede opererer i nesten alle lokalsamfunn i Norge, fokuserer ekspansjonen på å nå nye demografiske grupper og øke deltakelsen. Selve modellen er fleksibel og kan tilpasses internasjonalt.

Leksjoner lært og anbefalinger

Start enkelt. Tilby meningsfulle måter å delta på uten barrierer. Utnytt folks eksisterende interesser - enten det er strikking eller organisering - for å bygge engasjement. Stol på kraften i omsorg og fellesskap.

Norske Kvinners Sanitetsforening, 2025

Eksempler på beste praksis

Kriseberedskap og -respons

Beredskap handler ikke bare om å reagere når katastrofen inntreffer. Det handler om å ha systemer, partnerskap og nettverk på plass lenge i forveien. Følgende eksempler viser hvordan lokalsamfunn kan mobilisere frivillige, styrke koordineringen med myndighetene og forbli fleksible i møte med nødsituasjoner.

Lokalt frivilligsenter «Pack mas» – Bygger broer for engasjement og motstandskraft i krisetider

GEOGRAFISK OMFANG

Rottal-Inn-distriktet, Tyskland

LEDENDE ORGANISASJON

Lokalt frivilligsenter «Pack mas»

ETABLERINGSÅR

2017

HOVEDMÅL

- Å finne og gi råd til frivillige, organisasjoner og foreninger, samt å drive matbanken i Arnsdorf.
- Etaten ser på seg selv som et bindeledd mellom sivilsamfunnet, kommunen, hjelpeorganisasjoner og andre interessenter.

**pack
ma's** Freiwilligenagentur
Hans Lindner Stiftung

Siden 2017 har frivillighetsorganisasjonen «Pack mas» vært aktiv i Rottal-Inn-distriktet, støttet av Hans Lindner-stiftelsen, en privat veldedig stiftelse etablert av en gründerfamilie. Pack mas er ansvarlig for hele distriktet, som har en befolkning på rundt 120 000. Sammen med det lokale koordineringskontoret for samfunnsengasjement (KoBE) i distriktsregjeringen er ansvaret tydelig fordelt.

For Packmas betyr motstandskraft aktiv nettverksbygging og effektiv kommunikasjon. Det innebærer fleksibel mobilisering av ressurser og en lærende tilnærming – tilpasning av prosesser basert på lærdommer fra hver krise. Sentralt i dette er frivillighetspoolen, som raskt mobiliseres om nødvendig.

Organisasjonen lærer av tidligere hendelser og tilpasser seg fremtidige kriser.

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

Frivilligorganisasjonen har utviklet faste kriseprosedyrer:

- Aktivering av eksisterende nettverk, for eksempel ved å innkalle til rundebordsmøter med relevante interessenter på kort varsel.
- Drift av frivilligdatabasen Freinet, som muliggjør rask registrering og utplassering av frivillige.
- I tillegg til frivilligdatabasen er etaten avhengig av kontinuerlig informasjonsoverføring, situasjonsspesifikk koordinering og målrettet opplæring for frivillige og ansatte.

Under håndterte Ukraina-krisen
Frivillige sørges for
overnatting, organiserte
transport av hjelpemidler,
holdt språkkurs og hjelp til
med barnepass.
Samfunnsengasjement er
basert på å matche
ferdigheter med behov, slik at
bidragene blir meningsfulle.

Finansiering

- Finansieringen kommer hovedsakelig fra Hans Lindner-stiftelsen og det bayerske sosialdepartementet.
- Bærekraft krever fortsatt blandet finansiering og anerkjennelse av etatens merverdi, med ambisjoner om å sikre finansiering fra katastrofekontrollsektoren.

Tverrsektorielt samarbeid

Samarbeidet med andre sektorer er flerlags:

- Samarbeid med myndigheter og nødetater skjer via komiteer, som for eksempel Frivillighetsrundebordet.
- Det finnes også selektive prosjektsamarbeid med privat sektor for donasjoner i natura eller logistisk støtte.
- Tilstedeværelsen av et stort selskap (Lindner enterprise som eier av stiftelsen for frivilligsentralen) gjør det imidlertid vanskelig å involvere mindre bedrifter.

Resultateter og innvirkning

Viktige konsekvenser inkluderer:

- Forbedret krisesamarbeid mellom kommune, hjelpeorganisasjoner og frivillige.
- Mer effektive prosesser på grunn av kjente strukturer og veletablerte nettverk
- Økt anerkjennelse fra lokale myndigheter og økende aksept fra nødetatenes organisasjoner.

Lokalsamfunnet var i utgangspunktet skeptiske, men ble åpne og takknemlige etter et vellykket samarbeid. Frivilligorganisasjonens sentrale rolle i å gi informasjon og støtte til vertsfamilier under Ukraina-krisen økte tilliten betydelig.

Motstandskraften i distriktet har økt merkbart, spesielt gjennom bedre nettverksbygging, tydelige ansvarsområder og evnen til raskt å aktivere etablerte strukturer.

Samfunns- og frivillig engasjement

- Lokalsamfunnets engasjement er behovsorientert. Frivillige plasseres i henhold til deres ferdigheter og interesser, enten det gjelder handledtjenester, organisering av klær, språkkurs eller barnepass.
- Under Ukraina-krisen ble det dannet uavhengige strukturer, som i en . Frivillige støttes med åpen kommunikasjon, kontinuerlige oppdateringer og anerkjennelse fra offisielle organer.
- Selv etter krisen opprettholder byrået kontakten med mange og bygger et permanent kjerneteam. Denne gruppen sikrer kunnskapsoverføring og beredskap for neste krise.

Utfordringer og løsninger

- Integrering av spontane frivillige i eksisterende strukturer.
- Et overskudd av hjelp med begrensede distribusjonsalternativer.
- Uklar formulering av behov fra sosiale institusjoner i krisesituasjoner.
- Skillet mellom statlig ansvar og frivillig arbeid.
- Nye kommunikasjonskanaler måtte utvikles fordi de vanlige kanalene, som for eksempel varsler, ikke fungerte.

Bærekraftsstrategier

Fremtidig bærekraft avhenger av:

- Sikring av bredere finansiering.
- Sterkere integrasjon med myndigheter og hjelpeorganisasjoner.
- Utvidelse av fungerende konsepter og forebyggende strukturer.

Overførbarhet og skalering

Packmas-modellen viser hvordan distrikter i landdistrikter kan etablere effektiv frivillighetskoordinering gjennom tydelig rolledeling, digitale databaser og langsiktig tillit i lokalsamfunnet.

Leksjoner lært og anbefalinger

Lignende initiativer bør unngå isolerte tiltak og integreres i eksisterende systemer. De bør også tette hull i dekingen, være tålmodige og vedvarende i å forfølge mål, og fremme personlig motstandskraft for å motstå høye stressnivåer i krisetider.

Sonja Geigenberger, Frivilligsentralen "Pack mas", 2025

lagfa bayern - Bygger broer for engasjement og motstandskraft i krisetider

GEOGRAFISK OMFANG

Bayern, Tyskland

LEDENDE ORGANISASJON

Delstatsforbundet for frivillige byråer i Bayern (lagfa bayern)

ETABLERINGSÅR

Lagfa Bayern har eksistert siden 1998 og har vært organisert som en registrert forening siden 2008.

HOVEDMÅL

- Å oppmuntre folk til å jobbe frivillig basert på sine ferdigheter og interesser.
- Fremme gunstige forhold for samfunnsengasjement, bygge nettverk mellom relevante interessenter og anerkjenne frivillighet som en viktig demokratisk verdi.

Lagfa Bayern, etablert i 1998 og registrert i 2008, er paraplyorganisasjonen for frivillige organisasjoner i Bayern. Den fungerer som en bro mellom sivilsamfunnet, myndighetene og næringslivet, støtter lokale frivilligsentre, fremmer gunstige vilkår for frivillig arbeid og anerkjenner det som en demokratisk verdi.

For Lagfa betyr samfunnsrobusthet å ha frivillige strukturer klare til å handle i kriser. Lokale frivilligsentre spiller en avgjørende rolle i å koordinere spontane hjelpere, som ofte ikke kan integreres i nødetatene. Ved å bygge stabile nettverk og legge til rette for kunnskapsutveksling styrker Lagfa den kollektive kapasiteten til å reagere på kriser.

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

I krisesituasjoner:

- Vurderer situasjonen raskt for å avklare rollene til LAGFA og partnerne.
- Etablerer kommunikasjonskanaler («Hvem informerer hvem og når?»).
- Samler inn og formidler informasjon fra statlig nivå til lokale myndigheter.
- Forbereder bistand (f.eks. håndtering av forsikrings spørsmål for vaksinasjonstjenesten).
- Lagfa bruker digitale løsninger, som nettbasert registrering og databaser, for raskt å registrere og koordinere frivillige.
- I tillegg tilbys det opplæring på stedet og videre opplæring i kriseberedskap til ansatte ved frivillighetssentraler. Disse etatene er også representert i komiteer for sivil beskyttelse, enten automatisk når det gjelder kommunale etater, eller avhengig av eget initiativ og nettverksbygging når det gjelder uavhengige etater.

Kunnskap om tidligere kriser samles inn og anvendes i fremtidige situasjoner, noe som resulterer i kortere responstider (f.eks. fra asylkrisen til koronakrisen til Ukraina-krigen).

Finansiering

Lagfa finansieres hovedsakelig av den bayerske staten. Målet er imidlertid å sikre langsiktig finansiering fra sivilbeskyttelsessektoren for å sikre bærekraften i arbeidet.

Tverrsektorielt samarbeid

- Samarbeid med sivilsamfunnet er generelt enkelt. Initiativer og foreninger er vanligvis åpne for felles prosjekter og fleksibelt samarbeid.
- En mulighet for LAGFA til å samarbeide med offentlige etater er ved å delta i landsdekkende komiteer. For eksempel deltok LAGFA i den bayerske integrasjonskoordineringsgruppen under asylkrisen etter 2015. LAGFA representerte der interessene til frivillige og sørger for at statlige og frivillige oppgaver forblir klart adskilt.
- Samarbeidet med privat sektor er hovedsakelig prosjektbasert og lokalt. For eksempel bidro byggefirmaer med maskin- og personellstøtte under flomkatastrofer.

Resultater og innvirkning

- En viktig indikator på effekt er antallet etater som var aktive i nabolagsstøtteprosjekter under koronaviruspandemien. Dette viser at inaktivitet under én krise kan føre til redusert handlekraft under den neste.
- Siden prosjektets oppstart har det vært en tydelig profesjonalisering av frivillige organisasjoner innen krisehåndtering. De har blitt mer anerkjente og involvert i forvaltningsgrupper for sivil beskyttelse. Kunnskap fra tidligere kriser har ført til raskere og mer målrettede responser.
- Lokale myndigheter anerkjenner også merverdien av frivillige organisasjoner som supplement til etablerte sivile beskyttelsesorganisasjoner. Disse positive effektene inkluderer økt anerkjennelse, tydeligere ansvar og bedre samarbeid i krisesituasjoner. Takket være nettverk, utvekslingsformater, utdeling av informasjon og veiledning har den lokale motstandskraften økt målbart. De involverte vet nå raskere hvem de skal kontakte og i hvilken rekkefølge tiltak må iverksettes.

Samfunns- og frivillig engasjement

Frivillige rekrutteres vanligvis gjennom lokale frivillighetssentraer. Spontane frivillige er en verdifull ressurs, men de passer ofte ikke inn i de rigide organisasjonsstrukturene til nødetatene. Derfor tok mange frivillige organisasjoner på seg oppgaven med å koordinere disse menneskene, tildele dem meningsfulle oppgaver og integrere dem i eksisterende prosesser.

For å opprettholde langsiktig frivillig engasjement er LAGFA avhengig av minitilskudd til prosjekter fra frivilligsentre, opplæringsmuligheter, utvekslingsmuligheter og målrettet støtte. Disse tiltakene bidro til å sikre at frivillige forblir involvert og opprettholder motivasjonen over lengre perioder.

Utfordringer og løsninger

Til tross for all fremgangen som er gjort, er det fortsatt hindringer. Det er vanskelig å integrere spontane frivillige i strukturene til blålysorganisasjoner fordi disse organisasjonene er avhengige av veletablerte team og klare kommandokjeder.

- I mange kriser overstiger viljen til å hjelpe ofte antallet passende utplasseringsalternativer, et fenomen kjent som «bistandshype».
- I tillegg er ikke lokale sosiale institusjoner alltid i stand til å tydelig formulere hvilken støtte de trenger under kriser.
- En annen utfordring er å skille mellom statlige oppgaver og frivillig arbeid for å unngå for store krav og feilallokering av ressurser.

Sustainability Strategies

- To safeguard the initiative, lagfa relies on the continuous development and maintenance of close contacts with the Bavarian Ministry of the Interior, particularly the Disaster Control Department.
- The "Disaster Relief" working group of lagfa plays a central role as a specialist and exchange platform for volunteer centres. In the future, the transfer of knowledge, such as blackout concepts, will be further intensified.

Transferability and Scaling

In the future, lagfa plans to implement successful concepts in other municipalities and strengthen collaboration with emergency services organisations to enhance the integration of spontaneous volunteers.

Lessons Learnt and Recommendations

- **Crisis resilience must be part of organisational strategy.**
- **Build up expertise in civil protection.**
- **Utilise all resources in crises.**
- **Be prepared to adapt everyday working life flexibly in favour of crisis work.**

Sonja Geigenberger, Volunteer Centre "Pack mas", 2025

Bærekraftsstrategier

- For å ivareta initiativet er lagfa avhengig av kontinuerlig utvikling og vedlikehold av nære kontakter med det bayerske innenriksdepartementet, spesielt katastrofekontrollavdelingen.
- Arbeidsgruppen «Katastrofehjelpe» i LAGFA spiller en sentral rolle som en spesialist- og utvekslingsplattform for frivillighetssentraler. I fremtiden vil kunnskapsoverføringen, som for eksempel konsepter for mørklegging, bli ytterligere intensivert.

Overførbarhet og skalering

I fremtiden planlegger LAGFA å implementere vellykkede konsepter i andre kommuner og styrke samarbeidet med nødetatene for å forbedre integreringen av spontane frivillige.

Leksjoner lært og anbefalinger

- **Krisemotstandsdyktighet må være en del av organisasjonens strategi.**
- **Bygge opp ekspertise innen sivilsikkerhet.**
- **Bruk alle ressurser i kriser.**
- **Vær forberedt på å tilpasse hverdagen fleksibelt til fordel for krisearbeid.**

Det irske Røde Kors – avdelingens oppsøkende program

GEOGRAFISK OMFANG

Republikken Irland (nasjonal); del av den globale Røde Kors-bevegelsen (191 land, 16 millioner frivillige)

LEDENDE ORGANISASJON

Irsk Røde Kors (IRC)

ETABLERINGSÅR

1939 (IRC, etter Røde Kors-loven og vedtakelsen av Genèvekonvensjonen)

HOVEDMÅL

- Å yte humanitær støtte under kriser og kriger,
- For å bistå under helsekriser,
- For å håndtere sosiale sårbarheter i lokalsamfunn.

Crois Dhearg na hÉireann
Irish Red Cross

Det irske Røde Kors (IRC), grunnlagt i 1939 under Røde Kors-loven og Genèvekonvensjonen, er en del av verdens største humanitære nettverk, som strekker seg over 191 land med 16 millioner frivillige. I Irland fokuserer Branch Outreach-programmet spesielt på å styrke lokalsamfunn.

For Irsk Røde Kors betyr samfunnsrobusthet å styrke lokalbefolkningens evne til å reagere raskt, empatisk og effektivt i nødens stund. Frivillige er ikke utenforstående – de er naboer, venner og betroede medlemmer av lokalsamfunnet som kjenner konteksten godt. Sårbarhet forstås ikke som et personlig trekk, men som fravær av tilstrekkelige støttestrukturer. Ved å identifisere og håndtere disse sårbarhetene tidlig blir lokalsamfunn tryggere, mer selvsikre og bedre forberedt.

Kjernen i vår oppsøkende virksomhet overfor filialene er samfunnsengasjement og ansvarlighet – å sette lokalsamfunnets behov først. Vi samarbeider med eksisterende lokale interessenter uten å duplisere innsatsen, og tilfører verdi gjennom opplæring og ekspertise, noe som gjør filialene våre smidige og klare til å reagere på fremtidige kriser.

Core Activities and Approaches

The Branch Outreach programme strengthens 72 volunteer-run branches across Ireland. Its workflow is characterised by:

- Initial conversations with branch committees to get their buy-in;
- Use of BOCA (Branch Organisational Capacity Assessment), an international Red Cross self-assessment tool, helping branches reflect on strengths, challenges and potential growth;
- Community-driven initiatives, such as the Dundalk branch training primary school students in CPR, sparking broader engagement and preparing a new generation of humanitarians.
- Branches are supported with training, forums and tools to better assess and support their communities. Twice a year, clusters of branches (three to four counties grouped together) meet at branch forums, alongside a digital forum for accessibility. Here, branches share knowledge, collaborate and receive technical training.
- The programme applies Community Engagement and Accountability (CEA), ensuring all actions are designed around real, identified needs. These tools help train volunteers as facilitators, assess branch capacity, and track strategic progress over time.

Financing

- The initiative is funded through core government grants, EU health funding, corporate fundraising, and local branch fundraising.
- To ensure sustainability, the organisation is developing a new fundraising strategy that includes a revenue-sharing model to ease pressure on local branches and allow them to focus on community work.
- They also pursue partnerships and cross-border funding opportunities to increase resources. Overall, the organisation aims for sustainable, broader impact funding that benefits multiple communities.

Cross-sector cooperation

- The Irish Red Cross holds a mandate as an auxiliary to the state, established under the Geneva Convention and the Red Cross Act. This mandate is automatically activated in times of crisis, and the organisation forms part of the major emergency framework.
- At the local level, strong relationships are fostered with three key stakeholders: Local Authorities, Volunteer Centres and Local Development Companies. Partnerships with these actors help to clarify roles, avoid duplication and strengthen community resilience.
- Nationally, the organisation participates in platforms such as the National Auxiliary Forum and the National Emergency Forum, working alongside Civil Defence, St. John Ambulance and others.
- In addition, close cooperation with Volunteer Ireland and international counterparts enables the Irish Red Cross to align with best practices in volunteerism and remain responsive to emerging needs.

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

Branch Outreach-programmet styrker 72 frivilligdrevne filialer over hele Irland. Arbeidsflyten kjennetegnes av:

- Innledende samtaler med avdelingskomiteer for å få deres støtte;
- Bruk av BOCA (Branch Organisational Capacity Assessment), et internasjonalt selvvurderingsverktøy fra Røde Kors, som hjelper avdelinger med å reflektere over styrker, utfordringer og potensiell vekst;
- Samfunnsdrevne initiativer, som Dundalk-avdelingen som trener barneskoleelever i HLR, vekker bredere engasjement og forbereder en ny generasjon humanitære hjelpearbeidere.
- Avdelinger støttes med opplæring, fora og verktøy for å bedre vurdere og støtte lokalsamfunnene sine. To ganger i året møtes klynger av avdelinger (tre til fire fylker gruppert sammen) på avdelingsfora, i tillegg til et digitalt forum for tilgjengelighet. Her deler avdelinger kunnskap, samarbeider og mottar teknisk opplæring.
- Programmet anvender samfunnsengasjement og ansvarlighet (CEA), som sikrer at alle tiltak er utformet rundt reelle, identifiserte behov. Disse verktøyene hjelper med å lære opp frivillige som tilretteleggere, vurdere avdelingskapasitet og spore strategisk fremgang over tid.

Finansiering

- Initiativet er finansiert gjennom sentrale statlige tilskudd, EUs helsefinansiering, innsamling av bedrifter og innsamling av lokale avdelinger.
- For å sikre bærekraft utvikler organisasjonen en ny innsamlingsstrategi som inkluderer en inntektsdelingsmodell for å lette presset på lokale avdelinger og la dem fokusere på samfunnsarbeid.
- De søker også partnerskap og finansieringsmuligheter på tvers av landegrenser for å øke ressursene. Overordnet sett sikter organisasjonen mot bærekraftig finansiering med bredere effekt som kommer flere lokalsamfunn til gode.

Tverrsektorielt samarbeid

- Det irske Røde Kors har et mandat som en hjelpeorganisasjon for staten, etablert under Genèvekonvensjonen og Røde Kors-loven. Dette mandatet aktiveres automatisk i krisetider, og organisasjonen er en del av rammeverket for større kriser.
- På lokalt nivå fremmes sterke relasjoner med tre viktige interessenter: lokale myndigheter, frivillighetsentraler og lokale utviklingsselskaper. Partnerskap med disse aktørene bidrar til å avklare roller, unngå dobbeltarbeid og styrke samfunnets motstandskraft.
- Nasjonalt deltar organisasjonen i plattformer som Nasjonalt hjelpeforum og Nasjonalt beredskapsforum, og samarbeider med Sivilforsvaret, St. John Ambulance og andre.
- I tillegg gjør et nært samarbeid med Volunteer Ireland og internasjonale motparter det mulig for Irsk Røde Kors å tilpasse seg beste praksis innen frivillighet og forbli lydhør for nye behov.

Achievements and Impact

- The Branch Outreach programme has strengthened community resilience by focusing on preparedness and risk management, with teams receiving international training. This capacity has already proven effective during events like Storm Eoghan, when members mobilised quickly and efficiently.
- Branches deliver tailored responses to local needs: in Waterford, expanded support for migrants; in Dundalk, first aid education that inspired an integration café; and in Mayo, a pandemic-era food hub now evolving into a lasting resource. Such initiatives reflect the Red Cross commitment to placing communities at the centre and avoiding duplication.
- Community feedback has been overwhelmingly positive. The trusted Red Cross emblem has helped branches build new local partnerships, while in North Louth more than 20 international protection applicants now volunteer weekly. Impact is also measured through stronger branch engagement and spin-off projects, such as the expansion of school CPR training from Dundalk to other cities - evidence of growing momentum and national reach.

One powerful example comes from a teacher who, after attending a Red Cross first aid session, used the skills the very same evening to save their child while waiting for an ambulance. This experience inspired wider school involvement and helped launch a broader community programme.

More broadly, newcomers to communities have found friendship, purpose and a sense of belonging through volunteering. The programme not only fosters inclusion but also equips communities with tools such as psychological first aid, strengthening both physical and emotional resilience.

Community & volunteer engagement

- The Irish Red Cross engages local communities through regular branch forums, both in person and online, where volunteers share experiences, receive training and plan activities. Using the Community Engagement and Accountability (CEA) approach, every programme is tailored to real needs. Projects such as the Integration Café start with Red Cross support but are gradually handed over to local groups, ensuring sustainability and agility.
- Branches are entirely volunteer-led, making volunteer care essential. Engagement is built as a two-way relationship, with volunteers shaping how they contribute. A dedicated staff role now supports recruitment and retention, helping address post-pandemic challenges. By respecting time, listening carefully and recognising contributions, the organisation ensures volunteers remain motivated and communities well served.

Challenges & Solutions

- Managing attitude change within the organisation; adjusting to new ways of working with staff.
- Volunteers initially felt unheard and unsure how to engage.
- Recurring issues across multiple branches.
- Unrealistic expectations, e.g. around online registration.
- Risk of losing trust without immediate solutions.
- Building trust by blending staff role with years of volunteering experience.
- Active listening, visiting branches, and acting on concerns.
- Using a “helicopter view” to prioritise systemic rather than isolated problems.
- Managing expectations, avoiding promises until progress is confirmed.
- Ensuring clear communication and timely updates, even when solutions take time.

Resultater og innvirkning

- Branch Outreach-programmet har styrket samfunnets robusthet ved å fokusere på beredskap og risikostyring, med team som har mottatt internasjonal opplæring. Denne kapasiteten har allerede vist seg effektiv under hendelser som stormen Eoghan, da medlemmene mobiliserte raskt og effektivt.
- Avdelinger leverer skreddersydde løsninger på lokale behov: i Waterford, utvidet støtte til migranter; i Dundalk, førstehjelpsopplæring som inspirerte en integreringskafé; og i Mayo, et matsenter fra pandemitiden som nå utvikler seg til en varig ressurs. Slike initiativer gjenspeiler Røde Kors' forpliktelse til å sette lokalsamfunn i sentrum og unngå dobbeltarbeid.
- Tilbakemeldingene fra lokalsamfunnet har vært overveldende positive. Det pålitelige Røde Kors-emblemet har hjulpet avdelinger med å bygge nye lokale partnerskap, mens i North Louth melder nå over 20 søkere om internasjonal beskyttelse seg frivillig ukentlig. Effekten måles også gjennom sterkere engasjement fra avdelingene og spin-off-prosjekter, som utvidelse av HLR-opplæring i skolene fra Dundalk til andre byer – bevis på økende momentum og nasjonal rekkevidde.

Et sterkt eksempel kommer fra en lærer som, etter å ha deltatt på et førstehjelpskurs hos Røde Kors, brukte ferdighetene samme kveld for å redde barnet sitt mens de ventet på en ambulanse. Denne opplevelsen inspirerte til bredere skoleengasjement og bidro til å lansere et bredere samfunnsprogram.

Mer generelt har nykommere i lokalsamfunnet funnet vennskap, mening og en følelse av tilhørighet gjennom frivillig arbeid. Programmet fremmer ikke bare inkludering, men utstyres også lokalsamfunn med verktøy som psykologisk førstehjelp, og styrker både fysisk og emosjonell motstandskraft.

Samfunns- og frivillig engasjement

- Det irske Røde Kors engasjerer lokalsamfunn gjennom regelmessige avdelingsfora, både personlig og på nett, der frivillige deler erfaringer, får opplæring og planlegger aktiviteter. Ved å bruke tilnærmingen Community Engagement and Accountability (CEA) skreddersys hvert program til reelle behov. Prosjekter som integreringskafeen starter med støtte fra Røde Kors, men overføres gradvis til lokale grupper, noe som sikrer bærekraft og smidighet.
- Avdelingene er utelukkende frivilligstyrte, noe som gjør frivillig omsorg avgjørende. Engasjementet bygges som et toveisforhold, der frivillige former hvordan de bidrar. En dedikert stabsrolle støtter nå rekruttering og bevaring, og bidrar til å håndtere utfordringene etter pandemien. Ved å respektere tid, lytte nøye og anerkjenne bidrag, sørger organisasjonen for at frivillige forblir motiverte og at lokalsamfunnene blir godt tjent.

Utfordringer og løsninger

- Håndtere holdningsendringer i organisasjonen; tilpasse seg nye måter å jobbe med ansatte på.
- Frivillige følte seg i starten ikke hørt og usikre på hvordan de skulle engasjere seg.
- Gjentakende problemer på tvers av flere grener.
- Urealistiske forventninger, f.eks. rundt registrering på nett.
- Risiko for å miste tillit uten umiddelbare løsninger.
- Bygge tillit ved å kombinere ansattrollen med mange års erfaring som frivillig.
- Aktiv lytting, besøke filialer og handle på bekymringer.
- Bruk et «helikopterperspektiv» for å prioritere systemiske fremfor isolerte problemer.
- Håndtere forventninger, unngå løfter inntil fremdriften er bekreftet.
- Sørg for tydelig kommunikasjon og rettidig oppdatering, selv når løsninger tar tid.

Sustainability Strategies

The initiative's sustainability rests on:

- Integrating BOCA 2.0 into the national strategy, backed by dedicated funding, to ensure real support for branches, members, and volunteers.
- Adopting a data-driven approach for long-term planning,
- Reviewing the 72-branch model for effectiveness and sustainability,
- Encouraging branches to operate more sustainably, streamlining processes like committee meetings through annual work plans and budgets. .
- Aligning branch priorities with national strategy to create better synergy across all levels.

Transferability and Scaling

The model is designed for replication. Already, Irish branches are learning from international counterparts in Geneva and Budapest. The use of global Red Cross tools ensures adaptability to other national societies.

Lessons Learnt and Recommendations

Start by listening to the community you want to support—make sure their voice is part of the conversation. Avoid duplicating efforts by collaborating with existing organisations; have open conversations to see how you can complement each other's work. Building community resilience is about different groups working together, each with a clear role, to address vulnerabilities. When crises happen, strong partnerships help communities respond calmly and effectively.

Paraic McGahey, Irish Red Cross, 2025

Bærekraftsstrategier

Initiativets bærekraft hviler på:

- Integrering av BOCA 2.0 i den nasjonale strategien, støttet av dedikert finansiering, for å sikre reell støtte til avdelinger, medlemmer og frivillige.
- Å ta i bruk en datadrevet tilnærming for langsiktig planlegging,
- Gjennomgang av 72-filialmodellen for effektivitet og bærekraft,
- Oppmuntre avdelinger til å drive mer bærekraftig drift, effektivisere prosesser som komitémøter gjennom årlige arbeidsplaner og budsjetter.
- Samsvarer avdelingens prioriteringer med nasjonal strategi for å skape bedre synergi på tvers av alle nivåer.

Overførbarhet og skalering

Modellen er utformet for replikering. Irske avdelinger lærer allerede av internasjonale motparter i Genève og Budapest. Bruken av globale Røde Kors-verktøy sikrer tilpasningsevne til andre nasjonale samfunn.

Leksjoner lært og anbefalinger

Start med å lytte til lokalsamfunnet du ønsker å støtte – sørg for at stemmen deres er en del av samtalen. Unngå dobbeltarbeid ved å samarbeide med eksisterende organisasjoner; ha åpne samtaler for å se hvordan dere kan utfylle hverandres arbeid. Å bygge motstandskraft i lokalsamfunn handler om ulike grupper som jobber sammen, hver med en klar rolle, for å håndtere sårbarheter. Når kriser oppstår, hjelper sterke partnerskap lokalsamfunn med å reagere rolig og effektivt.

Paraic McGahey, irsk Røde Kors, 2025

Integrated Readiness – The Red Cross Model for Everyday and Emergency Resilience

GEOGRAPHICAL SCOPE	Tønsberg, Vestfold, Norway
LEAD ORGANISATION	Norwegian Red Cross (Norges Røde Kors) – local branches supported by a joint district-level staff team
YEAR OF ESTABLISHMENT	The Red Cross Rescue Corps was formally initiated in 1920, with local branch structuring evolving over time.
MAIN OBJECTIVES	<ul style="list-style-type: none"> To serve as an integrated component of Norway’s official emergency services, supporting search and rescue operations, community preparedness, and health-related voluntary efforts. The overarching goal is to reduce and alleviate suffering and need—both in normal conditions and during crises.

The Norwegian Red Cross has operated locally in Vestfold and Telemark for decades. Through the Rescue Corps (Hjelpekorps), it serves as an integrated part of national emergency services. Its mission is to reduce and alleviate suffering, both in daily life and during crises.

Resilience, for the Red Cross, is both systemic and individual. Communities must have robust operational plans, and citizens must feel educated and supported. The Red Cross bridges these levels through preparedness, volunteer mobilisation and everyday humanitarian outreach.

Integrert beredskap – Røde Kors-modellen for robusthet i hverdagen og i nødstilfeller

GEOGRAFISK OMFANG

Tønsberg, Vestfold, Norway

LEDENDE ORGANISASJON

Norges Røde Kors (Norges Røde Kors) – lokale avdelinger støttet av et felles stabsteam på distriktsnivå

ETABLERINGSÅR

Røde Kors redningskorps ble formelt opprettet i 1920, og den lokale avdelingsstrukturen utviklet seg over tid.

HOVEDMÅL

- Å fungere som en integrert del av Norges offisielle nødetater, støtte søk- og redningsaksjoner, samfunnsberedskap og helse relatert frivillig innsats. Det overordnede målet er å redusere og lindre lidelse og nød – både under normale forhold og under kriser.

Norges Røde Kors har operert lokalt i Vestfold og Telemark i flere tiår. Gjennom Hjelpekorpsset fungerer det som en integrert del av den nasjonale nødetaten. Oppdraget er å redusere og lindre lidelse, både i dagliglivet og under kriser.

For Røde Kors er motstandskraft både systemisk og individuelt. Lokalsamfunn må ha robuste operative planer, og innbyggerne må føle seg utdannet og støttet. Røde Kors bygger bro mellom disse nivåene gjennom beredskap, frivillig mobilisering og daglig humanitært arbeid.

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

Røde Kors Hjelpekorps opererer som en fullstendig integrert del av den nasjonale redningstjenesten, initiert og koordinert av politimyndigheter. I Vestfold-regionen koordineres fem lokale redningsmannskaper gjennom et enhetlig varslingsystem. Operasjonene omfatter:

- Søk- og redningsoppdrag i lokale og nærliggende distrikter
- Planlegging og implementering av kriseberedskap
- Vedlikehold av digitale varslingsystemer med beredskapsplaner for teknologifeil
- Lagrings- og logistikksystemer for å sikre syv dagers operativ selvforsyning
- Deltakelse i Fylkesberedskapsrådet som rådgiver for Statsforvalteren

Distriktskontoret yter støtte på tvers av begge fylkene, mens de lokale avdelingene beholder det operative ansvaret for frivillighetsaktiviteter.

Finansiering

- Statlig kompensasjon for tapte spilleinntekter (administreres sentralt)
- Lokale innsamlings- og tilskuddssøknader (f.eks. fra Bufdir eller fylkeskommunale programmer)
- Strategiske partnerskap med detaljhandelskjeder og bedriftsaktører
- Naturaliegaver (f.eks. mat eller varer i nødstilfeller)
- Statlig krisestøtte til internasjonale prosjekter (via Norad og UD, men dette er atskilt fra innenlandsk drift)

Tverrsektorielt samarbeid

Røde Kors samarbeider formelt og uformelt med et bredt spekter av interessenter:

- Offentlig sektor: Opererer innenfor statens rammeverk for totalberedskap (Totalforsvaret); aktiveres direkte av politiet for redning; samarbeider med kommunale beredskapsplanleggere og fylkesmannens kontorer.
- Sivilsamfunn: Koordinerer med andre humanitære aktører som Norske Kvinners Sanitetsforening (NKS), Norsk Folkehjelp m.fl. for lokale felles tiltak.
- Privat sektor: Opprettholder lokale avtaler med butikker og leverandører for tilgang til mat og varer i nødstilfeller; nasjonale partnerskap gjennom donasjonssystemer (f.eks. pantelotteriet).
- Metodene inkluderer scenarioplanlegging, kartlegging av digitale ressurser, databaser over frivillige og nivådelte kriseresponsmekanismer.

Metodene inkluderer scenarioplanlegging, kartlegging av digitale ressurser, databaser over frivillige og nivådelte kriseresponsmekanismer.

Resultater og innvirkning

Røde Kors er en pålitelig og forventet tilstedeværelse i nødsituasjoner. Samfunn vet at de vil motta støtte i tilfeller av flom, uvær eller ulykker. Integrering i offisielle strukturer sikrer rask mobilisering og troverdighet. Lokalt bygger beredskapsplaner og ungdomsengasjement tillit og langsiktig motstandskraft.

- Institusjonell tillit og pålitelighet: Røde Kors er en stabil og anerkjent aktør innen både daglig støtte og krisehåndtering.
- Samfunnsforsikring: Innbyggere forventer Røde Kors tilstedeværelse og støtte i kjølvannet av nødsituasjoner.
- Operasjonell beredskap: Lokale avdelinger opprettholder sine egne beredskapsplaner og kan operere uavhengig ved behov.
- Nasjonal anerkjennelse: Medlemskap i kriseråd og sterkt samarbeid med myndighetene gjenspeiler operativ troverdighet.

Samfunns- og frivillig engasjement

Rekruttering skjer lokalt gjennom arrangementer i lokalsamfunnet, kommunalt samarbeid, nasjonale kampanjer og stands på offentlige samlinger. Når nye frivillige registrerer interesse, blir de kontaktet innen få dager av lokale koordinatorene for å matche dem med relevante roller.

Alle frivillige gjennomgår et obligatorisk introduksjonskurs (Startkurs) etterfulgt av rollespesifikk opplæring, inkludert sertifisering og bakgrunnsjekk der det er nødvendig. Aktivitetene spenner over redningsarbeid, besøkstjenester, fengselsstøtte, ungdomsprogrammer og humanitært oppsøkende arbeid. Strukturert onboarding, rollespesifikk opplæring og likemannsstøtte sikrer høy motivasjon. Forsikringsdekning og fleksible roller – fra høyintensiv redningsarbeid til lavterskelomsorg – gjør frivillig arbeid tilgjengelig.

Utfordringer og løsninger

- Frivilligtilgang og usikkerhet: Det blir stadig vanskeligere å sikre en tilstrekkelig og konsistent frivilligstyrke. Høy turnover og fragmenterte engasjementsmønstre undergraver langsiktig kapasitet.
- Systemiske blindsoner under kriser: i store nødsituasjoner kan viktige frivillige bli omplassert til andre tjenester, og organisasjonen mangler full oversikt over hvem som fortsatt er tilgjengelige på grunn av personvernlover.
- Personlig prioritering under katastrofer: Selv engasjerte frivillige kan prioritere familiens sikkerhet eller personlige behov fremfor operative oppgaver i krisesituasjoner – en uforutsigbar, men naturlig begrensning.
- Databeskyttelse og operativ beredskap: GDPR-restriksjoner hindrer tverrinstitusjonell koordinering av personell, spesielt i komplekse nødsituasjoner der frivillige roller overlapper på tvers av etater.
- Tydelige standard driftsprosedyrer
- Investering i digitale systemer med analoge reserveprotokoller
- Strukturert frivilligopplæring og delegering
- Interne lagre og infrastruktur for uavhengig kontinuitet
- Arbeid for forhåndsgodkjente samarbeidsavtaler med andre samfunnsaktører (f.eks. frivilligsentraler)

Bærekraftsstrategier

- Aktiv deltakelse i nasjonal beredskapsplanlegging
- Diversifisert finansiering gjennom nasjonal omfordeling av inntekter fra spill, innsamlingsaksjoner og lokale tilskuddssøknader
- Bruk av strategiske planleggingsrammeverk som Røde Kors-vurdering for å avgjøre om nye prosjekter skal igangsettes
- Fortsatt investering i lokalt samarbeid, synlighet og ungdomsengasjement for å sikre neste generasjon frivillige.

Overførbarhet og skalering

Modellen er allerede replikert landsdekkende, med ensartet juridisk og operativ struktur på tvers av avdelinger. Røde Kors evalueringsmatrise sikrer at ressurser fordeles der det er et klart samfunnmessig behov, og unngår overlappning med andre aktører. Rammeverket kan brukes internasjonalt for å vurdere gjennomførbarheten før nye korps lanseres.

Organisasjonen ser på motstandskraft som både systemisk og individuelt: operative planer må være i samsvar med offentlige forventninger, og innbyggerne må utdannes og engasjeres. Røde Kors investerer i både strukturell beredskap og i å fremme en kultur preget av lokalt ansvar og tillit.

Leksjoner lært og anbefalinger

Start med å identifisere konkrete behov i lokalsamfunnet. Vurder om noen andre allerede fyller den rollen. Fokuser på operativ beredskap og juridisk klarhet. Bygg tillit gjennom konsekvent levering – og samarbeid uten duplisering. Husk fremfor alt: motstandskraft bygges før krisen, ikke under den.

Norges Røde Kors, 2025

Lokalt frivilligsenter Magdeburg

GEOGRAFISK OMFANG

Byen Magdeburg, Tyskland

LEDENDE ORGANISASJON

Frivilligsenter Magdeburg

ETABLERINGSÅR

Stiftet i 2005; forening opprettet i desember 2005; arbeidet startet våren 2006.

HOVEDMÅL

- Fremme av samfunnsengasjement gjennom rådgivning, informasjon, kvalifisering og prosjektinitiering
- Nettverkspartner for å støtte sivilsamfunnsstrukturer, administrasjon og politikk

Frivilligsenteret Magdeburg ble grunnlagt i 2005 og er det offisielle kontaktpunktet for samfunnsengasjement i byen. Med en liten, fleksibel struktur på seks ansatte og flere frivillige tilbyr det rådgivning, opplæring og igangsetter prosjekter som styrker frivilligheten. Senteret fungerer som en nøytral nettverkspartner som forbinder sivilsamfunnet, administrasjonen og politikken. Hovedoppgaven er å muliggjøre effektivt samfunnsengasjement, spesielt i krisetider.

For Frivilligsenteret Magdeburg betyr robusthet i lokalsamfunnet å opprettholde fleksible strukturer som kan tilpasse seg nødsituasjoner samtidig som de støtter langsiktig samfunnsdeltakelse. I stedet for å ta på seg operativ krisehåndtering, fungerer senteret som et mellomledd og et informasjonssenter. Rollen er å koordinere, gi råd og knytte kontakter, og sørge for at innbyggernes energi utfyller, men ikke overlapper, med profesjonelle nødetater.

Core Activities and Approaches

Everyday activities include counselling citizens, matching them with volunteering opportunities, providing training and initiating projects to strengthen participation.

In crises, the focus shifts to:

- Operating digital platforms and databases, e.g. a joint platform was established with the City of Magdeburg and other partners to transparently collect needs and offers of support.
- Coordinating spontaneous volunteer deployments for non-critical tasks.
- Serving as an information hub and mediator between citizens, civil society and municipal crisis teams.

For example, during the 2015/16 refugee crisis, the centre coordinated spontaneous help while avoiding overlap with emergency services. During floods, it supported clean-up efforts and household assistance rather than core rescue tasks. This clarity of roles ensured both efficiency and safety.

Financing

The Volunteer Centre is primarily funded through public funds, complemented by donations, sponsorships and in-kind contributions from local businesses.

Cross-sector cooperation

- The volunteer centre has strong links with municipal authorities, emergency response organisations, civil society groups and companies.
- From the outset of the Ukraine crisis, it was involved in the city's crisis team, enabling close coordination and rapid information sharing.
- Companies often supported the centre's work by making donations in kind or cash, which it coordinated as the recipient. For example, it accepted large donations in kind, such as suitcases from Aldi.

Over the years, the centre has demonstrated that resilience grows from continuity - by being present in every crisis since 2005, it has built strong relationships and credibility with institutions and the community alike.

Kjerneaktiviteter og tilnærminger

Daglige aktiviteter inkluderer veiledning av innbyggere, matching av dem med frivillighetsmuligheter, tilbud om opplæring og igangsetting av prosjekter for å styrke deltakelsen.

I kriser flyttes fokuset til:

- Drift av digitale plattformer og databaser, f.eks. ble det etablert en felles plattform med byen
- Magdeburg og andre partnere for å samle inn behov og tilbud om støtte på en transparent måte.
- Koordinering av spontane frivillige utplasseringer for ikke-kritiske oppgaver.
- Fungerer som et informasjonsknutepunkt og mekler mellom innbyggere, sivilsamfunnet og kommunale kriseteam.

For eksempel, under flyktningkrisen i 2015/16, koordinerte senteret spontan hjelp samtidig som det unngikk overlapping med nødetatene. Under flom støttet det oppryddingsarbeid og husholdningshjelp i stedet for sentrale redningsoppgaver. Denne klarheten i roller sikret både effektivitet og sikkerhet.

Finansiering

Frivilligsentralen er hovedsakelig finansiert gjennom offentlige midler, supplert med donasjoner, sponsoravtaler og naturalytelser fra lokale bedrifter.

Tverrsektorielt samarbeid

- Frivilligsentralen har sterke bånd til kommunale myndigheter, beredskapsorganisasjoner, sivilsamfunnsgrupper og bedrifter.
- Fra starten av Ukraina-krisen var den involvert i byens kriseteam, noe som muliggjorde tett koordinering og rask informasjonsdeling.
- Bedrifter støttet ofte senterets arbeid ved å gi donasjoner i natura eller kontanter, som senteret koordinerte som mottaker. For eksempel tok det imot store donasjoner i natura, som koffertter fra Aldi.

Gjennom årene har senteret vist at motstandskraft vokser fra kontinuitet - ved å være til stede i alle kriser siden 2005 har det bygget sterke relasjoner og troverdighet med både institusjoner og lokalsamfunnet.

Resultater og innvirkning

Frivilligsentralen har vært aktivt involvert i ulike kriser, inkludert flyktnings situasjonen i 2015/2016, Ukrainakrisen, koronaviruspandemien og flom. Frivilligsentralens fokus var å tilby strukturerte informasjonsplattformer og databaser som muliggjorde effektiv koordinering av frivillige og ressurser. For eksempel ble det etablert en felles plattform med byen Magdeburg og andre partnere for å registrere og kommunisere tilbud om bistand og behov på en transparent måte. Denne digitale infrastrukturen var en betydelig forbedring etter tidligere kriser.

Frivilligsentralen fungerte først og fremst som en formidler og informasjonsknutepunkt.

Frivilligsentralens arbeid har hjulpet mange flyktninger med å få fotfeste og bli frivillige selv. Krisearbeid har også gitt opphav til nye initiativer og foreninger som bidrar til langsiktig integrering og styrking av lokalsamfunnet. Frivilligsentralen identifiserer hull i systemet og tilbyr målrettet støtte, som barnepass eller hjelp til opprydding etter flom.

Samfunns- og frivillig engasjement

Senteret er forpliktet til å behandle frivillige med respekt, og organiserer anerkjennelsesarrangementer som takkfester etter intensive krisefaser. Frivilligsenteret erkjenner at mange frivillige bare deltar i krisearbeid midlertidig, og støtter en skånsom avslutning av en aktiv rolle, samtidig som det sørges for at frivillige ikke slettes fra databasen hvis de ønsker å bli aktive igjen senere.

Utfordringer og løsninger

- I starten var en av de største utfordringene å avklare ansvarsforholdene med kommunale myndigheter og nødetater.
- Over tid skapte kontinuitet i personalet og sterkere nettverk tillit og strømlinjeformet prosesser.
- Å håndtere forventninger har også vært en utfordring: ikke alle frivillige oppgaver passer i kriser.
- Senteret løste dette ved å nøye avgrense frivilligrollene og lage kommunikasjonsplattformer som forklarer ansvarsområder tydelig.

Bærekraftsstrategier

Frivilligsentralen har styrket sin motstandskraft betydelig gjennom erfaringer fra flere kriser. En viktig suksessfaktor er kontinuitet innad i teamet og blant partnere, noe som muliggjør tillit og effektive prosesser. Frivilligsentralen har lært å håndtere forventninger til frivillighetshåndteringens evner og å optimalisere bruken av digitale verktøy, som databaser og apper. Håndtering av sensitive data og tilgangsrettigheter har også kontinuerlig blitt forbedret. Det legges stor vekt på å vedlikeholde sine tekniske systemer, som databaser, og delta i ny utvikling, spesielt innen kunstig intelligens.

Overførbarhet og skalering

Frivilligsentralen Magdeburg demonstrerer hvordan et lite, smidig frivilligsenter kan ha storskala innvirkning. Modellen med digitale databaser, nøytralitet og respektfull frivillighåndtering kan lett tilpasses andre byer.

Leksjoner lært og anbefalinger

Det er viktig å vurdere dine egne ressurser realistisk og koordinere med andre for å maksimere fordelene. Frivilligsentralen drar nytte av sin mangeårige erfaring, og fungerer som en nøytral organisasjon som mange partnere verdsetter som et pålitelig kontaktpunkt.

Birgit Burse, Frivilligsenteret Magdeburg, 2025

Retningslinjer for lansering og implementering av vellykkede initiativer for motstandsdyktighet i lokalsamfunn

Casestudiene som er samlet i denne håndboken fremhever at selv om hver kontekst er unik, finnes det tilbakevendende lærdommer som kan inspirere og veilede andre. Nedenfor finner du viktige retningslinjer hentet fra de kollektive erfaringene til organisasjoner fra Irland, Tyskland, Norge, Kroatia og Romania.

1. Start med å identifisere samfunnets behov

Sterke initiativer begynner med lytting. Ta deg tid til å forstå de reelle utfordringene og prioriteringene i lokalsamfunnet gjennom spørreundersøkelser, fokusgrupper og åpen dialog. Dette grunnlaget sikrer at aktivitetene er relevante, forankret i lokale realiteter og velkommen av de de ønsker å støtte.

2. Bygg på lokalsamfunnets eierskap

Motstandsdyktige initiativer er sterkest når de vokser opp innenfra lokalsamfunnet. Involver innbyggere, skoler og lokale grupper fra starten av, slik at de føler at prosjektet er deres. Samfunnets eierskap sikrer kontinuitet og skaper en følelse av delt ansvar.

3. Diversifiser og sikre finansiering

Finansiell bærekraft avhenger av å redusere avhengigheten av én enkelt kilde. Kombiner ulike strømmer – EU- og nasjonale programmer, lokale myndigheters budsjetter, donasjoner, sponsoravtaler og naturalytelser. Et bredt økonomisk grunnlag gir motstandskraft mot usikkerhet.

4. Styrk og motiver frivillige

Frivillige er ryggraden i initiativer for å styrke samfunnets motstandskraft. Hold dem motiverte ved å tilby:

- et klart formål og en klar visjon,
- muligheter for læring og vekst,
- anerkjennelse og feiring av deres bidrag.

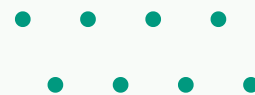
Når frivillige er en del av beslutningstaking, utvikler de eierskap og langsiktig forpliktelse til saken.

5. Styrk tverrsektorielt samarbeid

Ingen enkeltorganisasjon kan bygge motstandskraft alene. Partnerskap med lokale myndigheter, skoler, bedrifter og sivilsamfunnet har mange forskjellige effekter. Samarbeid sikrer at ressurser deles, dobbeltarbeid unngås og løsningene er mer innovative.

6. Tilpass deg og vær fleksibel

Robuste initiativer reagerer på endringer. Hold deltakelsen åpen og inkluderende, og juster programmene for å gjenspeile utviklende behov, enten det betyr å flytte til matknutepunkter under en pandemi eller å starte nye aktiviteter for å engasjere unge mennesker.

7. Mål virkningen i menneskelige og praktiske termer

Effekt handler ikke bare om tall. Samle inn både kvantitative data (som frivillighetstimer, deltakelse på arrangementer) og kvalitative bevis (personlige historier, myndiggjøring, sterkere sosiale bånd). Sammen gir disse et mer fullstendig bilde av suksess.

8. Involver unge mennesker tidlig

Å engasjere unge mennesker sikrer ny energi, kontinuitet og bærekraft. Skoler og ungdomsgrupper kan fungere som inngangsporter til å bygge en kultur for frivillighet og motstandskraft for fremtidige generasjoner.

9. Fokus på inkludering og sosial samhörighet

Motstandskraft handler ikke bare om å reagere på kriser, men om å sørge for at alle grupper føler seg som en del av fellesskapet. Utform aktiviteter som når sårbare eller marginaliserte grupper, og skap rom der folk kan knytte kontakter, lære og støtte hverandre. Inkluderende praksis sikrer at ingen blir hengende etter.

10. Forbered deg på kriser gjennom daglige handlinger

Kriseberedskap handler ikke bare om øvelser. Det handler om å bygge sterke nettverk i hverdagen. Sterke frivillige nettverk, pålitelige kommunikasjonskanaler og delt erfaring i hverdagsaktiviteter gjør lokalsamfunn mer forberedt på å reagere effektivt når kriser oppstår.

11. Styrk demokratisk deltakelse

Motstandskraft vokser når lokalsamfunn praktiserer demokrati i hverdagen. Dette betyr å involvere innbyggere ikke bare som mottakere, men også som beslutningstakere, utforme prioriteringer, være med på å skape løsninger og holde institusjoner ansvarlige. Enten det er gjennom ungdomsråd, deltakende fora eller åpne konsultasjoner, bygger integrering av demokratiske verdier tillit, rettferdighet og legitimitet. Sterkere demokrati fører til sterkere motstandskraft.

12. Del kunnskap og inspirer andre

Skalering og overførbarhet kommer ofte fra historiefortelling og utveksling med fagfeller. Åpen erfaringsdeling gjennom nettverk, studiebesøk eller historiefortelling kan spre god praksis og inspirere andre miljøer til å tilpasse og kopiere vellykkede modeller.

Det som skiller seg ut i alle casestudiene er at motstandskraft ikke bygges over natten. Den dyrkes gjennom tillit, utholdenhet og de daglige bidragene fra frivillige, organisasjoner og lokalsamfunn. Ved å kombinere sterke partnerskap, økonomisk bærekraft, inkludering og frivilliges energi, kan initiativer ikke bare reagere på kriser, men også forme lokalsamfunn som er mer rettferdige, grønnere og mer sammenkoblede.

Nyttige ressurser

AMARE-EU verktøykasse:

«Å bygge robuste lokalsamfunn uten å etterlate mennesker med høy risiko for utenforskap»

En verktøykasse utviklet for å støtte lokale myndigheter og organisasjoner i arbeidet med å utvikle inkluderende og robuste lokalsamfunn.

Lenke: <https://www.amareproject.eu/about-the-project/>

DIY-manual: Å engasjere interessenter og innbyggere i klimatilpasning

En praktisk manual som gir verktøy og metoder for hvordan man effektivt kan engasjere interessenter og innbyggere i prosesser knyttet til klimatilpasning.

Lenke: https://climate-pact.europa.eu/eu-climate-action-academy/resources/diy-manual-engaging-stakeholders-and-citizens-climate-adaptation_en

EU-kompendium om resiliens: «Å redde liv og levebrød»

En samling av tilnærminger, metoder og casestudier som har som mål å styrke samfunnets robusthet på flere styringsnivåer.

Lenke: https://ec.europa.eu/echo/files/policies/resilience/eu_resilience_compendium_en.pdf

EU-ressurser om klimatilpasning og klimaberedskap

En samlet oversikt over ressurser, verktøy og løsninger på EU-nivå som støtter arbeidet med klimatilpasning og utvikling av robuste samfunn.

Lenke: <https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/mission/solutions/resources>

Gjenreisnings- og resiliensplaner – støtte til mennesker i hele EU

Veiledning fra Europakommisjonen om hvordan gjenreisnings- og resiliensplanene bidrar til å støtte mennesker i alle EU-medlemsland.

Lenke: https://commission.europa.eu/publications/recovery-and-resilience-plans-supporting-people-across-eu_en

Oppdatert veiledning om gjenreisnings- og resiliensplaner

De nyeste anbefalingene og presiseringene for utvikling og gjennomføring av gjenreisnings- og resiliensplaner.

Lenke: https://commission.europa.eu/publications/updated-guidance-recovery-and-resilience-plans_en

